RESLOG

Yerel Yönetimde Rezilyans Projesi • TÜRKİYE

Göç Karşısında Rezilyans Değerlendirmesi

Yerel Yönetimler için El Kitabı

Metehan Gültaşlı, M. Sinan Özden, Ervin Sezgin, Alim Çopuroğlu, Gül Tuçaltan

SKL International

AFFILIATED TO THE SWEDISH ASSOCIATION OF LOCAL AUTHORITIES AND REGIONS

Göç Karşısında Rezilyans Değerlendirmesi

Yerel Yönetimler için El Kitabı

Metehan Gültaşlı, M. Sinan Özden, Ervin Sezgin, Alim Çopuroğlu, Gül Tuçaltan

Göç Karşısında Rezilyans Değerlendirmesi

Yerel Yönetimler için El Kitabı

Metehan Gültaşlı

M. Sinan Özden

Ervin Sezgin

Alim Çopuroğlu

Gül Tuçaltan

SKL International AB

Websitesi: http://www.sklinternational.se

E-mail: info@sklinternational.se

2019

ISBN: 978-91-985934-0-2

Editör

İpek Şen

Kitap Tasarım ve Dizgi

Özge Onogur, Eren Türkmen (Bee Company)

Baskı ve Cilt

Arkadaş Basım Ltd.
Zübeyde Hanım, Kazım Karabekir Cad. Sütçüoğlu İş Hanı No:37 D:4, 06070
Altındağ/Ankara, Türkiye

Copyright © 2019

Tüm hakları saklıdır.

Bu kitap, İsveç Hükümeti tarafından finanse edilen Yerel Yönetişimde Rezilyans Projesi 2018-2020 (RESLOG-Türkiye) kapsamında hazırlanmıştır. Kitap içeriğinin sorumluluğu yazarlara aittir; hiç bir şekilde yazarların çalıştıkları kurumların ve SKL International'ın resmî görüşlerini yansıtmamaktadır. SKL International, kitapta yer alan analizler, adı geçen harici veya üçüncü taraf internet web sitelerinin URL'lerinin kalıcılığı ve doğruluğu veya web sitelerinde yer alan herhangi bir içeriğin, doğruluk veya uygunluğundan sorumlu değildir.

Göç Karşısında Rezilyans Değerlendirmesi

Yerel Yönetimler için El Kitabı

Metehan Gültaşlı
M. Sinan Özden
Ervin Sezgin
Alim Çopuroğlu
Gül Tuçaltan

RESLOG
Yerel Yönetimde Rezilyans Projesi • TÜRKİYE

SKL International
AFFILIATED TO THE SWEDISH ASSOCIATION OF LOCAL AUTHORITIES AND REGIONS

TBB

ÇUKUROVA BELEDİYELER BİRLİĞİ

MARMARA BELEDİYELER BİRLİĞİ

Swedish Association of Local Authorities and Regions

İsveç Yerel Yönetimler ve Bölgeler Birliği (İngilizce kısaltmasıyla SALAR - İsveçce kısaltmasıyla SKL), İsveç'in tüm belediyeleri, il meclisleri ve bölgelerinin üyesi olduğu bir kuruluştur. SALAR ve öncülleri, 100 yılı aşkın bir süredir yerel yönetimleri teşvik etmek ve yerel demokrasiyi güçlendirmek için çalışmalar yapmaktadır. Yerel yönetimlerin günümüzde karşılaştığı uluslararası göç ve iklim değişikliği gibi zorlukların küresel doğası gereği, SALAR sadece İsveç'te değil aynı zamanda uluslararası alanda da önemli bir aktördür. Uluslararası bir belediye örgütü olan Birleşik Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı (UCLG) ve kuruluşun Avrupa kolu olan Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi'nde (CEMR) aktif rol almanın yanı sıra, SALAR, Avrupa Birliği Bölgeler Komitesi ve Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Kongresi'nin İsveç delegasyonlarının sekretaryası olarak da görev yapmaktadır.

SKL International
AFFILIATED TO THE SWEDISH ASSOCIATION OF LOCAL AUTHORITIES AND REGIONS

SKL International, tüm hüküm ve tasarrufu SALAR'a ait olan bir uygulayıcı kuruluştur. SALAR adına uluslararası projeler geliştirmek ve uygulamakla yükümlü olan SKL International, İsveç ve diğer ülkelerde gerçekleştirilen iyi uygulama örneklerinden faydalanarak, pek çok ülkede yerel yönetim sistemlerinin gelişimini destekleyici faaliyetlerde bulunmaktadır.

Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesi ve diğer bölgelerdeki çalışmaları ile SKL International, kapsayıcı ve sürdürülebilir yerel yönetişim ve yerel hizmet sunumu konularında proje geliştirme, proje yönetimi ve uygulanması da dâhil olmak üzere kapsamlı bir bilgi birikimi ve deneyime sahiptir. Merkezi Stockholm'de bulunan SKL International, hâlihazırda dünya çapında, 12 ülkede, İsveç Hükümeti tarafından finanse edilen projelerin uzun vadeli ortağı ve uygulayıcısıdır.

SKL International, tamamlanan projeleri Belediye Ortaklık Ağları Projesi (TUSENET) ve Türk-İsveç Yerel Yönetimler Ortaklığı (TUSELOG) ve halen devam eden Yerel Yönetişimde Rezilyans (RESLOG Türkiye) projeleri ile yirmi yılı aşkın bir süredir Türkiye'de faaliyet göstermektedir. Böylelikle, hem Türkiye belediyelerini ve belediye birliklerini desteklemekte hem de iki ülkenin yerel yönetimleri arasında kalıcı dostluklar ve iş birliklerinin kurulmasına katkı sağlamaktadır.

PROJE ORTAKLARI

SKL International	SKL International AFFILIATED TO THE SWEDISH ASSOCIATION OF LOCAL AUTHORITIES AND REGIONS
Türkiye Belediyeler Birliği	TBB TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ
Çukurova Belediyeler Birliği	ÇBB ÇUKUROVA BELEDİYELER BİRLİĞİ
Marmara Belediyeler Birliği	MARMARA BELEDİYELER BİRLİĞİ

PROJE EKİBİ

RESLOG TÜRKİYE PROJE EKİBİ

M. Sinan Özden
Ulusal Proje Yöneticisi
RESLOG Türkiye, Ankara

Gül Tuçaltan
Ulusal Proje Koordinatörü
RESLOG Türkiye, Ankara

Çiğdem Ayşenur Atasoy
Proje Sorumlusu
RESLOG Türkiye, Ankara

Metehan Gültaşlı
Kilit Uzman
RESLOG Türkiye, Ankara

Ervin Sezgin
Marmara Bölgesi Yerel Yönetimler Danışmanı
RESLOG Türkiye, Ankara

Alim Çopuroğlu
Çukurova Bölgesi Yerel Yönetimler Danışmanı
RESLOG Türkiye, Ankara

Yasemin Serpil Olcay
İzleme ve Değerlendirme Uzmanı
RESLOG Türkiye, Ankara

Eda Zaloğlu
İletişim Sorumlusu
RESLOG Türkiye, Ankara

PROJE EKİBİ

SKL INTERNATIONAL MERKEZ EKİBİ

Marléne Hugosson
Proje Yöneticisi
SKL International, Stockholm

Ellen Ahlqvist
Proje Koordinatörü
SKL International, Stockholm

Gunnar Andersson
Proje Danışmanı
SKL International, Stockholm

RESLOG TÜRKİYE PROJESİ PİLOT BELEDİYELERİ

Pilot Belediyelere süreçteki özverili katkıları için teşekkürlerimizi sunarız.

ÇUKUROVA BÖLGESİ:

Adana Büyükşehir Belediyesi

Hatay Büyükşehir Belediyesi

Mezitli Belediyesi

Reyhanlı Belediyesi

Sarıçam Belediyesi

Seyhan Belediyesi

MARMARA BÖLGESİ:

Bursa Büyükşehir Belediyesi

Orhangazi Belediyesi

Osmangazi Belediyesi

Sultanbeyli Belediyesi

Şişli Belediyesi

Zeytinburnu Belediyesi

İÇİNDEKİLER

Proje Sunuşu xi
Sunuş xiii

GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM KAVRAM ve GENEL YAKLAŞIM 3

İKİNCİ BÖLÜM SÜREÇ, YÖNTEM ve ARAÇLAR 6
Aşama 1: Etki Değerlendirme Analizi 7
Aşama 2: Etki Karşılama Analizi 13
Aşama 3: Odak Alanlarının Belirlenmesi 16

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM UYGULAMA ÖRNEKLERİ 18
Etki Değerlendirme Analizi 18
Etki Karşılama Analizi 31
Belirlenen Odak Alanlar 38

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM SONUÇ ve DEĞERLENDİRME 51

Yazarlar Hakkında

YEREL YÖNETİŞİMDE REZİLYANS PROJESİ (RESLOG)

M. Sinan ÖZDEN
Ulusal Proje Yöneticisi
Yerel Yönetişimde Rezilyans Projesi

Suriye göçünden yoğun olarak etkilenen Türkiye ve Lübnan'da, yerel yönetimler ani ve yoğun nüfus artışını karşılamak durumunda kalmışlardır. Yaşanan yoğun göç karşısında yerel yönetimlerin rezilyanslarını* barışçıllık ve kapsayıcılık ilkeleri doğrultusunda artırma ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

RESLOG (Resilience of Local Governance–Yerel Yönetişimde Rezilyans) Projesi, İsveç Yerel Yönetimler ve Bölgeler Birliğinin (SKL) girişimiyle ve İsveç hükümetinin finansmanıyla Türkiye ve Lübnan'da eş zamanlı olarak 2018-2020 yılları arasında uygulanan bir projedir. Projenin Türkiye ayağı, RESLOG Türkiye, İsveç Yerel Yönetimler ve Bölgeler Birliğinin, Türkiye Belediyeler Birliği, Marmara Belediyeler Birliği ve Çukurova Belediyeler Birliği ile kurduğu iş birliği ve proje ortaklığıyla yürütülmektedir. Projede, Marmara ve Çukurova bölgelerinden olmak üzere toplam 12 pilot belediye ile birlikte çalışılmaktadır.

Projenin tüm taraflarının yerel yönetim aktörleri olması, RESLOG Türkiye projesini benzer projelerden ayırmaktadır. Proje, özellikle Suriye göçü gibi yoğun, ani ve beklenmedik bir göç dalgası karşısında yerel yönetimlerin ve yerel yönetim örgütlerinin karşılaştıkları sorunlara yanıt arayışlarının bir parçasıdır. RESLOG Türkiye bu doğrultuda ulusal göç politikalarının yerel gerçeklikleri ve ihtiyaçları yansıtacak şekilde geliştirilmesini, bölge birlikleri aracılığıyla belediyeler arası öğrenme ve destek yapılarının güçlendirilmesini, belediye düzeyinde kapsayıcı planlama ve yönetişimin iyileştirilmesini amaçlamaktadır.

* Rezilyans, sarsıcı etkiyi karşılama ve ardından hayatı normale çevirme kabiliyetidir. Rezilyans bir varlık veya sistemin herhangi bir karışıklık veya bozulma sonrasında şeklini (formunu) ve konumunu geri kazanabilme yeteneği olarak da ifade edilmektedir. Türkçede kavram için dayanıklılık, esnek dayanıklılık, dirençlilik gibi karşılıklar aransa da hiçbiri bu çerçeveyi tam olarak karşılamamaktadır. Tatmin edici bir karşılık bulunana kadar Latinceden Rezilyans sözcüğünü ödünç alarak kullanmanın yerinde olacağını düşündük. Bu sebeple proje boyunca üretilen tüm dokümanlarda bu terimi kullanmayı uygun bulduk.

SUNUŞ

M. Sinan ÖZDEN
Ulusal Proje Yöneticisi
Yerel Yönetişimde Rezilyans Projesi

Suriye'deki iç savaş ciddi bir göç akını ile sonuçlandı. Türkiye'nin neredeyse tüm kentleri bu göçün etkileri ile yüzleşmek durumunda kaldı. Yaklaşık üç buçuk milyonu Suriyeli olmak üzere, beş buçuk milyon göçmen bugün Türkiye'nin çeşitli kentlerinde yaşamlarını sürdürüyor. Konuya ulusal göç yönetimi ya da insani yardım açısından yaklaşan çok sayıda çalışma bulunmakta. Ancak uluslararası göçlerle karşı karşıya kalan, göçmenleri barındırmak ve bir yandan da kent yaşamını geliştirmek ve iyileştirmek için ilk elden çalışmalar sürdüren yerel yönetimlerin içinde bulunduğu durumu ele alan çalışmalar hâlen oldukça az sayıda.

Tam da bu sebeple, RESLOG Projesi kapsamında, belediyelerin göç karşısında rezilyansını değerlendirmek, bunu takip eden süreçte göç ana planlarını üretmek ve tüm bu çalışmaları belgelemek projemizin odağını oluşturdu. Esnek dayanıklılık, dirençlilik gibi Türkçe karşılıkları da aranan rezilyans kavramı kurumsal düzeyde kırılganlığın tersi olarak anlaşılmakta. Ancak rezilyans kavramı tek başına kullanıldığında da yeterince anlamlı değil. Neyin hangi zorlayıcı etki karşısında rezilyansından söz edildiği birlikte düşünülmeli ve ele alınmalı. Bu yüzden bu çalışma belediyelerin göç karşısındaki rezilyansı bağlamında kurgulandı.

Bu kitap, rezilyans çalışması için bir kavramsal çerçeve ve bir metodoloji sunma amacı güdüyor. İklim değişikliği başta olmak üzere pek çok başka alanda da yerel yönetimlerin rezilyansını ölçmeye yönelik arayışlar bulunabilmekle birlikte, ani ve yoğun göç alan (özellikle uluslararası göç) kentlerin ve kent yönetimlerinin rezilyansını değerlendirmek için bir metodoloji ilk kez bu çalışmayla ortaya konuyor. Sadece kentte hızlı nüfus artışı değil aynı zamanda kültürel ve toplumsal uyum, kentte yaşayan herkes için kapsayıcı hizmet sunumu gibi konular da göç karşısında rezilyans değerlendirmesi metodolojisinin merkezinde yer alıyor.

Biz RESLOG Projesi kapsamında "Rezilyans Değerlendirme Metodolojisi"ni geliştirdik. Metodolojiyi projenin içinde yer alan Marmara ve Çukurova bölgelerinde, Türkiye'de bulunan Suriyeli göçmenlerin yaklaşık dörtte birini barındırmakta olan 12 pilot belediyenin uygulamasına eşlik ettik ve uygulamadan dersler çıkardık. Bu yayınla, yöntem önerimizi tüm okuyucularımızla paylaşıyor, özellikle göç olgusunu deneyimleyen şehirlerimiz başta olmak üzere tüm belediyelerimizin bu çalışmadan yarar sağlamasını umuyoruz.

Bu çalışma içerisinde yer alan pilot belediyelerin uygulama deneyimleri sayesinde *Göç Karşısında Rezilyans Değerlendirmesi: Yerel Yönetimler için El Kitabı* güçlü bir yöntem önerisi olabildi. Bu yenilikçi çalışmaya katılmak ve kendi bünyelerinde uygulamak için büyük istek ve gayret gösteren tüm pilot belediyelerimize, Marmara Bölgesi'nde Sultanbeyli Belediyesine, Zeytinburnu Belediyesine, Şişli Belediyesine, Bursa Büyükşehir Belediyesine, Orhangazi Belediyesine, Osmangazi Belediyesine ve Çukurova Bölgesi'nde Adana Büyükşehir Belediyesine, Seyhan Belediyesine, Sarıçam Belediyesine, Hatay Büyükşehir Belediyesine, Reyhanlı Belediyesine, Mezitli Belediyesine; proje ortaklarımız Türkiye Belediyeler Birliğine, Marmara Belediyeler Birliğine ve Çukurova Belediyeler Birliğine; projede yer alıp özverili emeklerini esirgemeyen birlik ve belediye uzmanlarına teşekkürü borç biliyor ve birlikte geliştirdiğimiz bu yöntem çalışmasının gelecekte gelişerek kullanılmaya devam etmesini umuyoruz.

GİRİŞ

Bu kitapçık, İsveç Yerel Yönetimler ve Bölgeler Birliği (SKL/SKL International), Türkiye Belediyeler Birliği, Marmara Belediyeler Birliği ve Çukurova Belediyeler Birliği tarafından ortaklaşa yürütülmekte olan Yerel Yönetişimde Rezilyans Projesi (RESLOG) kapsamında hazırlanmıştır. RESLOG Projesi, Suriye'deki kriz sebebiyle ani ve yoğun bir göç dalgası ile karşı karşıya kalan yerel yönetimlerin rezilyansının, barışçıllık ve kapsayıcılık ilkeleri doğrultusunda artırılması ihtiyacından ortaya çıkmıştır. Ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde faaliyetler içeren proje ile, ulusal göç politikalarının yerel gerçeklikleri ve ihtiyaçları yansıtacak şekilde geliştirilmesi, bölge birlikleri aracılığıyla belediyeler arası öğrenme ve destek yapılarının güçlendirilmesi, yerel yönetimlerde ise bütüncül planlama ve yönetişimin iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu kitap, projenin yerel düzeydeki faaliyetleri arasında yer alan göç ana planlarının analitik aracı olan "rezilyans değerlendirmesi"nin yöntemini açıklamakta ve uygulama örnekleri sunmaktadır. Bahsi geçen uygulama örnekleri, RESLOG Projesi'ne dâhil olan 12 pilot belediyede[1] yürütülen çalışmalardan derlenmiştir.

Rezilyans kavramı, literatürde daha çok çevre ve iklim değişikliği alanlarında karşımıza çıkmaktadır. Yerel yönetimler ve göç çalışmaları içinse görece yeni bir kavramdır. Rezilyans değerlendirmesi ise, bu proje kapsamında geliştirilen özgün bir metodoloji olarak, yerel yönetimlerin göç karşısındaki hareket kabiliyetlerini sistematik bir biçimde ölçmeyi ve değerlendirmeyi hedefler. Kurumsal bir öz-değerlendirme aracı olan bu metodoloji, aynı zamanda yerel yönetimlerin göç konusuna bütüncül bir planlama yaklaşımı getirebilmesine de olanak sağlamaktadır. Böylelikle, bu değerlendirmenin sonucunda, halihazırda devam eden ya da gelecekte olması muhtemel göç kaynaklı sorunların çözümü için yerel yönetimler kendilerine bir yol haritası çıkarabilirler.

Bu bağlamda kitapçığın iki temel amacı bulunmaktadır:

- Yerel yönetimlerin göç karşısında rezilyanslarını artırmaya yönelik analitik bir araç sunmak ve göç konusuna daha bütüncül ve sistematik yaklaşmalarına olanak sağlamak
- Göç alanında rezilyans ve rezilyans değerlendirmesi konusundaki farkındalığın artırılmasına katkıda bulunmak

* RESLOG Projesi'ne dâhil olan pilot belediyeler (alfabetik sırayla); Adana Büyükşehir Belediyesi, Bursa Büyükşehir Belediyesi, Hatay Büyükşehir Belediyesi, Mezitli Belediyesi, Orhangazi Belediyesi, Osmangazi Belediyesi, Reyhanlı Belediyesi, Sarıçam Belediyesi, Seyhan Belediyesi, Sultanbeyli Belediyesi, Şişli Belediyesi, Zeytinburnu Belediyesi

Bu bağlamda, kitapçığın ilk bölümünde rezilyans ve rezilyans değerlendirmesi ile ilgili kavramsal çerçeve ve genel yaklaşım sunulmaktadır. İkinci bölümde ise, rezilyans değerlendirmesine ilişkin süreç, yöntem ve araçlara yer verilmiştir. Kitapçığın üçüncü bölümünde, projede yer alan 12 pilot belediyeden derlenmiş uygulama örnekleri bulunmaktadır. Son bölüm ise, uygulamalardan çıkarılan dersler ve önerilerin yer aldığı sonuç ve değerlendirmelere ayrılmıştır.

Her ne kadar RESLOG Projesi yerel yönetimlerin Suriyeli göçü karşısındaki durumlarını ele almış olsa da kitapçıkta belirtilen rezilyans değerlendirmesi metodolojisi, yerel yönetimlerin karşı karşıya oldukları/olabilecekleri her türlü göç hareketi (iç göç/dış göç) için kullanılabilir. Dolayısıyla, söz konusu kitapçık sadece yoğun bir Suriyeli nüfusu barındıran yerel yönetimler değil, her türlü göç hareketinden etkilenen ve göç karşısında hareket kabiliyetini artırmak isteyen tüm yerel yönetimler için bir kılavuz niteliğindedir. Ayrıca yöntem, konuya uygun değişiklik ve düzenlemeler yapılarak, yerel yönetimlerin karşılaştığı tüm şok ve streslerin değerlendirilmesi için de kullanılabilir.

1. Kavram ve Genel Yaklaşım

Rezilyans Nedir?

Rezilyans[2], Latince "geri sıçrama" veya "geri gelme" anlamına gelen "resilire"den türemiş bir kelime olup, "(1) Dayanıklılık (çabuk iyileşme ya da çabuk toparlanma gücü), bir varlık veya sistemin herhangi bir karışıklık veya bozulma sonrasında şeklini (formunu) ve konumunu geri kazanabilme yeteneği; (2) Sarsıcı etkiyi karşılama yeteneği; (3) Hayatı normale çevirme yeteneği" olarak ifade edilebilir.[3]

Rezilyansı tanımlarken, aşağıdaki iki temel soruya bakmak gerekir:

- Kimin/neyin rezilyansı?
- Neye karşı rezilyans?

RESLOG Projesi kapsamında ve bu kitapçıkta konu edilen rezilyans, (kimin?) belediyelerin (neye karşı?) göç karşısındaki rezilyansları olarak ele alınmaktadır.

Belediyelerin Göç Karşısında Rezilyansı

2011 yılında ortaya çıkan Suriye kriziyle birlikte başlayan ani ve yoğun göç, en çok yerel yönetimleri etkilemiştir. Özellikle kendi yerleşik nüfusuna kıyasla önemli bir oranda Suriyeli göçmen nüfusu alan belediyeler, merkezî bütçeden ayrılan paylar sabit kaldığı için hizmet sunumu konusunda olumsuz etkilenmiş ve aynı bütçeyle daha fazla nüfusa (aynı kalitede) hizmet ulaştırmak gibi bir zorlukla karşı karşıya kalmışlardır.

Suriyeli göçünün yaşanmaya başladığı tarihlerden bugüne, belediyelerin bu konuyla farklı şekillerde mücadele ettikleri görülmektedir. Bazı belediyeler sorunları kendi kısıtlı imkânları çerçevesinde, bazıları da ulusal/uluslararası fon kaynaklarından faydalanarak çözmeye çalışmaktadır. Suriyeli göçmenlerle ilgili yürütülen çalışmalar belediyelerin bu konuyu daha çok insani yardım boyutuyla ele aldıklarını göstermektedir. Ancak bugün gelinen noktada durum insani yardım boyutunu aşmıştır. İnsani yardım göçün daha çok "ilk geliş" aşamasını ilgilendiren bir husus olup, Suriyeli

2 Rezilyans kelimesinin tam olarak Türkçe karşılığı bulunmamaktadır. Esneklik, dayanıklılık, esnek dayanıklılık gibi tanımlamalar yapılmakla birlikte, bunların hiçbiri rezilyans kelimesinin göç alanındaki manasını tam olarak ifade edememektedir. Bu sebeple kitapçıkta "rezilyans" kelimesi okunduğu gibi kullanılmıştır. (Y. N.).

3 Kumral, N., Güçlü, M., Umut Doğan, G. (2012). Bölgesel Dayanıklılık: Türkiye Düzey 2 Bölgeleri Üzerine Bir Uygulama, Çalışma Makalesi, Ege Üniversitesi Ekonomi Bölümü.
Erişim Adresi: https://econpapers.repec.org/paper/egewpaper/1202.htm

göçmenlerin büyük bir bölümünün bugün artık "yerleşme ve uyum" aşamasına geçtikleri görülmektedir. Bu sebeple, belediyelerin bu konuyu insani yardımın ötesine geçen kalıcı, sürdürülebilir ve kapsamlı bir planlama yaklaşımıyla ele almalarına ihtiyaç vardır.

Diğer taraftan bu ihtiyaç Suriyeli göçü ile ortaya çıkmış değildir. Göç konusu (büyük ölçüde iç göç ile) çok uzun yıllardan beri ülkenin ve özellikle de kentlerin gündemindedir. Bugün, kentlerde yaşanan birçok sorun, yerel yönetimlerin iç göç olgusu için yeterince kapsamlı bir planlama yaklaşımı geliştirememiş olmasının bir sonucudur.

Bu anlamda, Suriyeli göçünün yerel yönetimlere yaptığı olumlu katkılardan biri, göçü, belediyelerin gündemi haline getirmiş olmasıdır. Bu süreçte, bazı belediyeler yeni kurumsal yapılanmalara gitmiş ve göç birimleri kurmuşlardır. Bugün gelinen noktada, belediyelerin göçün devam eden veya gelecekte devam etmesi muhtemel etkilerine karşı kurumsal yapılarını ve hizmet sunumlarını daha dayanıklı, hazırlıklı ve tedbirli hale getirmeleri gerekmektedir. Bunu yapabilmenin ilk adımı ise etkili bir rezilyans değerlendirmesidir.

Rezilyans Değerlendirmesi Nedir?

Rezilyans değerlendirmesi, belediyelerin göç ve göçün etkileri karşısında daha dayanıklı, hazırlıklı ve tedbirli hale gelebilmeleri için geliştirilmiş sistematik ve özgün bir değerlendirme aracıdır. Rezilyans değerlendirmesinin temelinde, göçün, belediyelerin farklı tematik hizmet alanları üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerinin analiz edilmesi yatmaktadır.

Rezilyans değerlendirmesi, göçün sadece sosyal değil, ekonomik ve çevresel boyutunu da içeren çok geniş bir değerlendirme çerçevesi sunmakta ve böylece gözden kaçması muhtemel etkilerin değerlendirilebilmesine imkân sağlamaktadır. Bu çerçevede, değerlendirmeye konu olan (beş ana başlık altında) 39 tematik alan belirlenmiştir (Şekil 1). Söz konusu tematik alanlar, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve yoğun göç ile karşılaşan yerel yönetimlerin verdikleri hizmetler ile ilişkili uluslararası literatür taranarak oluşturulmuştur.

Şekil 1: Rezilyans Değerlendirmesi Tematik Alanları

Birbirinden çok farklı tematik alanları ve göçün bu tematik alanlar üzerindeki etkilerini irdeleyen değerlendirme çalışması, neredeyse tüm belediye birimlerinin kurum içi katılımını ve katkısını zorunlu hale getirmektedir. Bu anlamda rezilyans değerlendirmesi, belediye içerisinde ortak değerlendirme, birimler arası iş birliği, koordinasyon ve eşgüdümün sağlanmasına da katkı sunmaktadır. Sonuç olarak, çalışma, her ne kadar belediyelerin göç karşısındaki mevcut durumlarını irdelemeyi amaçlasa da çıktıları itibarıyla, belediyenin kurumsal kapasitesini/kabiliyetini ortaya çıkarması bakımından da kıymetli bir araçtır.

Unutulmamalıdır ki, belediyelerin bu araçtan azami ölçüde faydalanabilmeleri için bu çalışmanın sonuçlarının birer eyleme dönüşmesi gerekmektedir. RESLOG Projesi kapsamında söz konusu bu eylem, göç ana planlarıdır (GAP) ve geliştirilen rezilyans değerlendirmesi metodolojisi de göç ana planlarının en temel durum tespit aracıdır. Bu çerçevede, rezilyans değerlendirmesi çalışması belediyelerin;

- Göçten kaynaklanan (mevcut ve gelecekte olması muhtemel) olumsuz etkileri karşılayabilmelerinde
- Hizmet sunumlarını normale çevirebilmelerinde
- Kentlerini eskisinden daha iyi bir hale getirebilmelerinde kilit bir rol oynamaktadır.

2. Süreç, Yöntem ve Araçlar

Rezilyans değerlendirmesi çalışması üç temel soru ile şekillenmektedir (Şekil 2).

Şekil 2: Rezilyans Değerlendirmesinde Temel Sorular

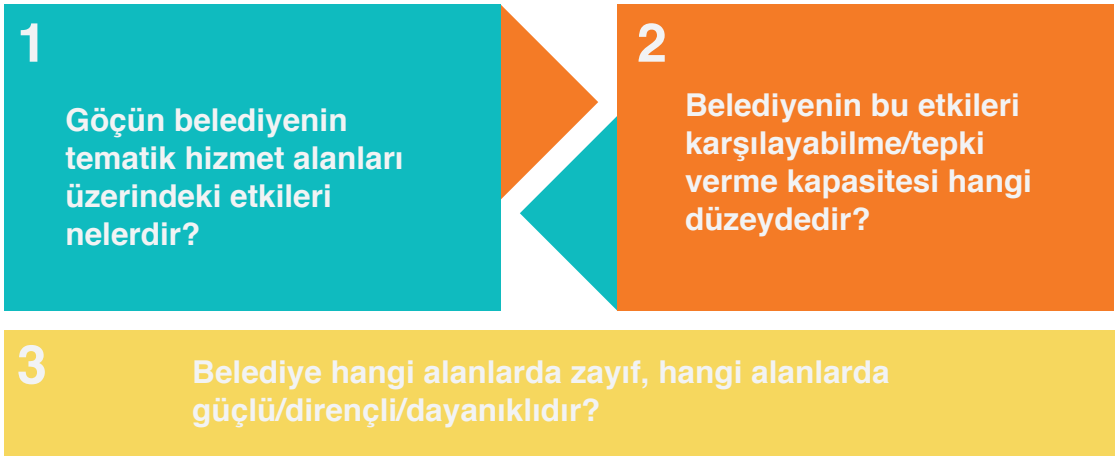

Bu soruları yanıtlayabilmek için birbirini takip eden üç aşamayı kapsayan bir çalışma kurgulanmıştır. Bu aşamalar aynı zamanda rezilyans değerlendirmesinin de uygulama aşamalarını oluşturmaktadır.

1. Aşama: Etki Değerlendirme Analizi

2. Aşama: Etki Karşılama Analizi

3. Aşama: Odak Alanlarının Belirlenmesi

Ancak bu uygulama aşamalarına geçmeden önce belediye tarafından yürütülmesi gereken iki ön hazırlık çalışması mevcuttur. Bunlardan ilki ekip kurma, ikincisi ise veri toplama çalışmasıdır.

Ekip Kurma

Rezilyans değerlendirme çalışması belediyenin hemen hemen tüm birimlerinin katılımını ve katkısını gerektirmektedir. Bu sebeple belediye içerisinde çalışmaları koordine edecek iki ya da üç kişilik bir ekip kurulmalıdır. Bu ekibin başında ekibin çalışmalarını izleyecek, belediye başkanına gelişmeleri aktaracak ve gerektiği yerde çalışmalara doğrudan destek verecek bir üst düzey yetkilinin olması yararlı olacaktır. Bu üst düzey yetkili, büyükşehir belediyelerinde en az daire başkanı seviyesinde, ilçe belediyelerinde ise en az müdür konumunda olmalıdır. Ayrıca, ekibin çalışmalarını sağlıklı yürütebilmeleri açısından resmî bir yazıyla görevlendirilmeleri faydalı olacaktır.

Veri Toplamak

Rezilyans değerlendirmesi büyük ölçüde bir veri toplama ve bu verileri analiz etme çalışmasıdır. Dolayısıyla, bu çalışmada kullanılacak verilerin hangi yöntem ve araçlarla toplanacağının önceden belirlenmesi gerekmektedir. Belediye birimlerinin (ve gerektiğinde dış paydaşların) katılımıyla çalıştay, birebir görüşmeler, odak grup toplantıları, anketler, mevcut araştırma ve raporların taranması vb. çalışmalar veri toplamada kullanılabilecek yöntem ve araçlardan bazılarıdır. Bunların hangisinin ya da hangilerinin kullanılabileceği, doğrudan çalışmayı yürütecek belediyenin kendi imkânları/koşulları/kurumsal tecrübesi ile ilgili bir konudur.

Aşama 1: Etki Değerlendirme Analizi

Etki değerlendirme analizi, birbirinden farklı tematik alanlarda belediyenin göçten hangi düzeyde ve nasıl etkilendiğini görmeye yarayan bir analiz olup, rezilyans değerlendirme çalışmasının da önemli bir aşamasıdır. Tematik alanlara göre ayrıştırılan etkilerin nitelikleri, sonraki aşamalar için de belirleyici olmaktadır. Bu sebeple, etki değerlendirme analizinin mümkün olan en katılımcı biçimde ve nesnel değerlendirmeler ile yürütülmesi gerekmektedir.

Etki değerlendirme analizi için sonraki sayfadaki tablonun (Tablo 1) iki adımda doldurulması önerilir:

Tablo 1: Etki Değerlendirme Analizi

Sıra	Tematik Alanlar	Etkinin Derecesi **1**: Çok az **2**: Az **3**: Orta **4**: Yüksek **5**: Çok yüksek	Etkinin Yönü (+) Olumlu (-) Olumsuz	Etkinin Tarif Edilmesi	Etkiyi Ölçme ve Doğrulama Kaynakları (Göstergeler)	Etkinin Tahmini Bütçesel Büyüklüğü
1	İçme Suyu Temini	1 2 3 4 5	+ -			
2	Atık Su ve Arıtma	1 2 3 4 5	+ -			
3	Çevre Temizliği ve Sağlığı	1 2 3 4 5	+ -			
4	Katı Atık Yönetimi	1 2 3 4 5	+ -			
5	Ulaşım Altyapısı (Yapım, bakım, onarım vb.)	1 2 3 4 5	+ -			
6	Park ve Yeşil Alanlar	1 2 3 4 5	+ -			
7	Kamuya Açık Alanlara Erişim	1 2 3 4 5	+ -			
8	Konut ve Barınma	1 2 3 4 5	+ -			
9	Enerji (Elektrik, doğal gaz vb.)	1 2 3 4 5	+ -			
10	Ulaşım Hizmetleri	1 2 3 4 5	+ -			
11	Kent Planlaması	1 2 3 4 5	+ -			
12	Veri ve İstatistik Toplama/Kullanma	1 2 3 4 5	+ -			
13	Kent Bilgi Sistemi	1 2 3 4 5	+ -			
14	Kamu Güvenliği	1 2 3 4 5	+ -			
15	Zabıta	1 2 3 4 5	+ -			
16	İtfaiye	1 2 3 4 5	+ -			
17	Acil Yardım ve Kurtarma	1 2 3 4 5	+ -			
18	Koruma ve Turizm	1 2 3 4 5	+ -			
19	Defin ve Mezarlıklar	1 2 3 4 5	+ -			
20	Eğitim (İnşaat, bakım, onarım vb.)	1 2 3 4 5	+ -			
21	Sağlık Hizmeti	1 2 3 4 5	+ -			
22	Dil Öğretimi	1 2 3 4 5	+ -			
23	Göçmenleri Karşılama	1 2 3 4 5	+ -			
24	Kültür, Sanat ve Spor	1 2 3 4 5	+ -			
25	Anti-Ayrımcılık	1 2 3 4 5	+ -			
26	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği	1 2 3 4 5	+ -			
27	İnsan Hakları	1 2 3 4 5	+ -			
28	Sosyal Hizmet ve Yardımlar	1 2 3 4 5	+ -			
29	İstihdam Ortamı	1 2 3 4 5	+ -			
30	Mesleki Beceriler	1 2 3 4 5	+ -			
31	Girişimcilik	1 2 3 4 5	+ -			
32	Ticaret ve Sanayi	1 2 3 4 5	+ -			
33	Kurumsal Koordinasyon (ve Kamu İş Birliği)	1 2 3 4 5	+ -			
34	Halkla İlişkiler ve İletişim	1 2 3 4 5	+ -			
35	Katılım (Vatandaş/STK)	1 2 3 4 5	+ -			
36	STK'ler/Uluslararası Örgütler Özel Sektör İş Birlikleri	1 2 3 4 5	+ -			
37	Personel Yapısı	1 2 3 4 5	+ -			
38	Bütçe ve Harcamalar	1 2 3 4 5	+ -			
39	Karar Alma Mekanizmaları	1 2 3 4 5	+ -			

Adım 1: Etkinin Derecesi ve Yönü

Etki değerlendirme analizinin ilk adımı, etkinin derecesi ve yönünü belirlemektir. Bu adımda amaç, göçten etkilenen belediye hizmetlerinin/tematik alanların hangileri olduğunu tespit etmek ve bu etkinin yönü ve derecesini ortaya koymaktır. Aşağıda verilen etki değerlendirme tablosu (kırmızı işaretli bölüm) yardımıyla, her bir tematik alan için göçün etkisi derecelendirilir (1: Çok az/5: Çok yüksek). Daha sonra, yine her bir tematik alan için etkinin yönü (olumlu/olumsuz şeklinde) işaretlenir.

Tablo 1a: Etki Değerlendirme Analizi – Adım 1

Sıra	Tematik Alanlar	Etkinin Derecesi 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek	Etkinin Yönü (+) Olumlu (-) Olumsuz	Etkinin Tarif Edilmesi	Etkiyi Ölçme ve Doğrulama Kaynakları (Göstergeler)	Etkinin Tahmini Bütçesel Büyüklüğü
1	Tematik Alan 1	1 2 3 4 5	+ -			
2	Tematik Alan 2	1 2 3 4 5	+ -			
3	Tematik Alan 3	1 2 3 4 5	+ -			
…	…	1 2 3 4 5	+ -			
…	…	1 2 3 4 5	+ -			
…	…	1 2 3 4 5	+ -			
…	…	1 2 3 4 5	+ -			
…	…	1 2 3 4 5	+ -			
37	Tematik Alan 37	1 2 3 4 5	+ -			
38	Tematik Alan 38	1 2 3 4 5	+ -			
39	Tematik Alan 39	1 2 3 4 5	+ -			

Bu adımda aşağıdaki sorulardan yararlanılabilir:

- Göçün tabloda yer alan tematik alanlardaki etkisi/etkileri hangi düzeydedir?
- Bu etkiler olumlu mu yoksa olumsuz mudur?
- Ortaya konan etkiler, çalışmada yer alan bir ya da birkaç kişinin öznel görüşleri ile mi oluşturuldu yoksa belediye olarak üzerinde uzlaşılmış ortak bir değerlendirme sonucunu mu yansıtıyor?
- Birden fazla birimin görüş verdiği tematik alanlar var mı? Bunlar hangi birimler? Bu birimlerin görüşleri benzeşiyor mu yoksa ayrışıyor mu?
- Tablodaki bütün alanlarda bir etki değerlendirmesi yapılabiliyor mu? Değerlendirmenin yapılamadığı alanlar nasıl yorumlanabilir? Gerçekten etki yok mu, yoksa etkiyi anlamak için o tematik alanda daha fazla çalışma yapmak mı gerekiyor?

Yukarıdaki tablonun doldurulmasının ardından, tablodaki puanlamalardan hareketle, tematik alanlar etkinin **en yüksek olduğu alandan en düşük olduğu alana doğru** sıralanmalıdır. Böylelikle alanlar arasında bir önceliklendirme yapmak mümkün olabilecektir.

Bu adımın sonucunda, belediyenin aşağıda verilen örnektekine benzer bir yorum yapması beklenmektedir:

> "Belediyemizin yüksek düzeyde (4 ve 5) ve olumsuz olarak etkilendiği alanlar X ve Y alanlarıdır. Bununla birlikte daha düşük düzeyde olumsuz etkiler Z, Q ve W alanlarında görülmektedir. X, Y, Z ve W kentsel altyapı ile ilgili hizmetlerdir. Dolayısıyla belediyemizin en çok altyapı temini ile ilgili alanlarda olumsuz olarak etkilendiği ortaya çıkmaktadır. Belediyemizin Suriyeli göçünden olumlu olarak etkilendiği alanlar Ö ve Ü olarak tespit edilmiştir."

Adım 2: Etkinin Tarifi ve Göstergesi

Etki değerlendirme analizinin ikinci adımında, etkinin tarif edilmesi ve doğrulama kaynaklarının, diğer bir deyişle, göstergelerinin ortaya konması temel amaçtır. Bunun için, aşağıda verilen etki değerlendirme tablosu (kırmızı işaretli bölüm) yardımıyla her bir tematik alan için etkilerin ne olduğu, nasıl ölçülüp doğrulanabileceği ve mümkünse etkinin tahmini bütçesel büyüklüğü belirtilmelidir.

Bu adımdaki en kritik konu, tarifi yapılan etkilerin doğrulama kaynaklarının (göstergelerinin) ortaya konmasıdır. Çünkü rezilyans değerlendirmesi, kanaate değil, kanıta dayalı bir çalışmadır. Bazı durumlarda, ifade edilen etkiler, "doğru bilinen yanlışlar" arasında olabilir. Örneğin, bazı belediyelerde "Suriyeli göçmenlerin gelmeleriyle kentteki suç oranının arttığı" gibi bir etkiden bahsedilmekte, ancak İl Emniyet Müdürlüğünün suç verilerine bakıldığında bunu doğrulayacak bir verinin bulunmadığı görülmektedir. Dolayısıyla, bu etkiyi varmış gibi değerlendirmek yanlış sonuçlar doğurabilir.

Diğer önemli bir husus ise, etkiyi doğrulamak için gereken verinin nasıl ve nereden elde edilebileceği meselesidir. Bu kitapçığın ekinde, her bir tematik alan için bir gösterge seti önerilmiştir (Bkz. Ek).

Tablo 1b: Etki Değerlendirme Analizi - Adım 2

Sıra	Tematik Alanlar	Etkinin Derecesi 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek	Etkinin Yönü (+) Olumlu (-) Olumsuz	Etkinin Tarif Edilmesi	Etkiyi Ölçme ve Doğrulama Kaynakları (Göstergeler)	Etkinin Tahmini Bütçesel Büyüklüğü
1	Tematik Alan 1	1 2 3 4 5	+ -			
2	Tematik Alan 2	1 2 3 4 5	+ -			
3	Tematik Alan 3	1 2 3 4 5	+ -			
…	…	1 2 3 4 5	+ -			
…	…	1 2 3 4 5	+ -			
…	…	1 2 3 4 5	+ -			
…	…	1 2 3 4 5	+ -			
…	…	1 2 3 4 5	+ -			
37	Tematik Alan 37	1 2 3 4 5	+ -			
38	Tematik Alan 38	1 2 3 4 5	+ -			
39	Tematik Alan 39	1 2 3 4 5	+ -			

Bu adımda aşağıdaki sorulardan yararlanılabilir:

- Göçün tabloda yer alan tematik alanlardaki etkisi/etkileri nasıl tarif edilebilir?
- Bu etkiler nasıl ölçülebilir? Etkiyi ölçmek için kullanılan göstergeler erişilebilir mi? İleriki yıllarda bu alandaki belediye hizmetlerinde bir iyileşme olup olmadığını bu göstergeleri kullanarak doğrulayabilir miyiz?
- Etkiler doğrulanabilir nitelikte mi? Yoksa öznel değerlendirmeler mi? Doğrulanabilir etkiler ise doğrulama kaynakları nelerdir?
- Söz konusu etkinin/etkilerin bütçesel karşılığı tahmini olarak hesaplanabilir mi? Eğer bu mümkünse, belediyenin toplam bütçesi içerisindeki payı ne kadardır? Bu alandaki etkinin belediyeye maliyetini nasıl hesaplayabiliriz?
- Aynı etkinin farklı birimler tarafından hem olumlu hem de olumsuz olarak değerlendirildiği tematik alanlar var mı?
- Aynı etkiyi işaret eden birimler hangileridir? Bu birimler rutin işlerini bir arada gerçekleştiren birimler midir?

Bu adımın sonucunda, belediyenin aşağıdaki örneğe benzer bir yorum yapması beklenmektedir:

> "Belediye hizmetlerinin en çok etkilendiği ___ alanında ___ biriminin gündelik çalışmaları olumsuz etkilenmektedir. Birim çalışanları ile yapılan görüşmelerde bu etkinin ne kadarının göç kaynaklı olduğunun tespit edilmesinin mümkün olmadığı bilgisine ulaşılmıştır. Ancak birimin daha önce yapmış olduğu çalışmalarda ___ hizmetinin kişi başına düşen yıllık maliyetinin ___ TL olduğu tespit edilmiştir. Belediye sınırları içerisinde yaşayan Suriyeli nüfus hesaba eklendiğinde toplam ___ TL maliyet artışına denk gelmektedir."

Derinlemesine Analiz

Etki değerlendirme analizinde, daha da derinlemesine bir çalışma yapılmasına gerek duyulursa, etkinin göçün en çok hangi aşamasında (geliş, yerleşme ya da uyum) gerçekleştiğine bakılabilir. Geliş aşamasındaki etkiler "olmuş etkiler", yerleşme aşamasındaki etkiler "olmakta olan/devam eden etkiler", uyum aşamasındaki etkiler ise "olabilecek etkiler" olarak değerlendirilmelidir. Bu analiz için aşağıdaki tablo kullanılabilir:

Tablo 2: Etkilerin Göçün Aşamalarına Göre Değerlendirilmesi

				İlk Geliş Aşaması (G)		Yerleşme Aşaması (Y)		Uyum Aşaması (U)	
Sıra	**Tematik Alanlar**	**Etkinin Derecesi** **1**: Çok az **2**: Az **3**: Orta **4**: Yüksek **5**: Çok yüksek	**Göç Aşaması**	**Göçün Etkileri**	**Ölçme-Doğrulama**	**Göçün Etkileri**	**Ölçme-Doğrulama**	**Göçün Etkileri**	**Ölçme-Doğrulama**
1	Tematik Alan 1	1 2 3 4 5	G-Y-U						
2	Tematik Alan 2	1 2 3 4 5	G-Y-U						
3	Tematik Alan 3	1 2 3 4 5	G-Y-U						
…	…	1 2 3 4 5	G-Y-U						
…	…	1 2 3 4 5	G-Y-U						
…	…	1 2 3 4 5	G-Y-U						
…	…	1 2 3 4 5	G-Y-U						
…	…	1 2 3 4 5	G-Y-U						
37	Tematik Alan 37	1 2 3 4 5	G-Y-U						
38	Tematik Alan 38	1 2 3 4 5	G-Y-U						
39	Tematik Alan 39	1 2 3 4 5	G-Y-U						

Aşama 2: Etki Karşılama Analizi

Etki karşılama analizi belediyelerin göçün etkilerini karşılayabilme ve bu etkilere tepki verebilme kapasitesini ölçmeye yarayan bir analizdir. Etki karşılama analizi için aşağıdaki tablonun üç adımda doldurulması önerilmektedir.

Tablo 3: Etki Karşılama Analizi

Tematik Alanlar	**Göç Karşısında Belediye Tarafından Yapılan Çalışmalar ("İyi ki"ler)**	**Belediyenin Yapmış Olmayı İstediği Çalışmalar ("Keşke"ler)**	**Etkiyi Karşılama Düzeyi** **1**: Çok az **2**: Az **3**: Orta **4**: Yüksek **5**: Çok yüksek
Tematik Alan 1			1 2 3 4 5
Tematik Alan 2			1 2 3 4 5
Tematik Alan 3			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
Tematik Alan 37			1 2 3 4 5
Tematik Alan 38			1 2 3 4 5
Tematik Alan 39			1 2 3 4 5

Adım 1: Göç Karşısında Belediye Tarafından Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi

Bu adımda amaç, göçün başladığı dönemden bugüne, belediye tarafından hangi çalışmaların yürütüldüğünün ortak bir envanterinin çıkarılmasıdır. Bunun için, bir sonraki sayfada verilen etki karşılama analizi tablosu (kırmızı işaretli bölüm) yardımıyla, her bir tematik alanda belediyenin bugüne kadar yürüttüğü çalışmalar belirtilir.

Tablo 3a: Etki Karşılama Analizi – Adım 1

Tematik Alanlar	Göç Karşısında Belediye Tarafından Yapılan Çalışmalar ("İyi ki"ler)	Belediyenin Yapmış Olmayı İstediği Çalışmalar ("Keşke"ler)	Etkiyi Karşılama Düzeyi **1**: Çok az **2**: Az **3**: Orta **4**: Yüksek **5**: Çok yüksek
Tematik Alan 1			1 2 3 4 5
Tematik Alan 2			1 2 3 4 5
Tematik Alan 3			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
Tematik Alan 37			1 2 3 4 5
Tematik Alan 38			1 2 3 4 5
Tematik Alan 39			1 2 3 4 5

Bu adımda aşağıdaki sorulardan yararlanılabilir:

- Söz konusu tematik alanlarda, göçmenlerin yoğun olarak gelmeye başladığı ilk dönemlerde yapılan çalışmalar nelerdir? (Eğer mümkünse, bugüne dek yapılan çalışmaların bir kronolojisinin çıkarılması faydalı olacaktır.) Bu çalışmalar hangi birimler tarafından yürütülmektedir? Bu çalışmaların sonuçlarına ilişkin neler söylenebilir?
- Günümüzde, göçün belediye üzerinde yarattığı ilave yüklerin azaltılması için yürütülen çalışmalar nelerdir? Bu çalışmalara ayrılan kaynak ne kadardır?
- Söz konusu tematik alanda, belediye tarafından gelecekte yapılması planlanan çalışmalar var mı? Varsa nelerdir?

Adım 2: "İyi ki/Keşke" Değerlendirmesi

"İyi ki/Keşke" değerlendirmesi belediyenin göçün başlangıcından bugüne yürüttüğü çalışmaların geriye dönük analizi ve eğer varsa birtakım derslerin çıkarılması için kullanılmaktadır. Bunun için, yine etki karşılama analizi tablosu (kırmızı işaretli bölüm) yardımıyla, her bir tematik alanda belediye tarafından ifade edilen "iyi ki"ler ve "keşke"ler belirtilir.

Tablo 3b: Etki Karşılama Analizi – Adım 2

Tematik Alanlar	Göç Karşısında Belediye Tarafından Yapılan Çalışmalar ("İyi ki"ler)	Belediyenin Yapmış Olmayı İstediği Çalışmalar ("Keşke"ler)	Etkiyi Karşılama Düzeyi **1**: Çok az **2**: Az **3**: Orta **4**: Yüksek **5**: Çok yüksek
Tematik Alan 1			1 2 3 4 5
Tematik Alan 2			1 2 3 4 5
Tematik Alan 3			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
Tematik Alan 37			1 2 3 4 5
Tematik Alan 38			1 2 3 4 5
Tematik Alan 39			1 2 3 4 5

Bu adımda aşağıdaki sorulardan yararlanılabilir:

- Belediye göç karşısında ne gibi başarılar sağlamıştır? ("İyi ki yapmışız")
- Hangi konularda başarılı olamamıştır? ("Keşke yapsaydık/yapabilseydik")
- Hangi konularda iyileştirmeler yapılabilir?

Adım 3: Etki Karşılama Düzeyinin Belirlenmesi

Bu adımda, her bir tematik alanda, belediye tarafından yapılan çalışmalar (Adım 1) ve iyi ki/keşke değerlendirmesinin (Adım 2) sonuçları, etki karşılama analizi tablosunun son sütunu (kırmızı işaretli bölüm) yardımıyla değerlendirilerek, söz konusu tematik alan için belediyenin etkiyi karşılama düzeyi (1: Çok az/5: Çok yüksek arasında) derecelendirilir. Eğer "iyi ki" sütununda yer alan bilgiler, "keşke" sütununda yer alanlardan daha fazlaysa, etki karşılama düzeyi yüksek (4 ya da 5); daha az ise etki karşılama düzeyi düşük (1 ya da 2); hemen hemen aynı ise etki karşılama düzeyi orta (3) olarak işaretlenir.

Tablo 3c: Etki Karşılama Analizi - Adım 3

Tematik Alanlar	Göç Karşısında Belediye Tarafından Yapılan Çalışmalar ("İyi ki"ler)	Belediyenin Yapmış Olmayı İstediği Çalışmalar ("Keşke"ler)	Etkiyi Karşılama Düzeyi **1**: Çok az **2**: Az **3**: Orta **4**: Yüksek **5**: Çok yüksek
Tematik Alan 1			1 2 3 4 5
Tematik Alan 2			1 2 3 4 5
Tematik Alan 3			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
…			1 2 3 4 5
Tematik Alan 37			1 2 3 4 5
Tematik Alan 38			1 2 3 4 5
Tematik Alan 39			1 2 3 4 5

Bu adımda aşağıdaki sorudan yararlanılabilir:

- Belediyenin yapmış olduğu çalışmalarda "iyi ki yapmışız" denen işler "keşke yapsaydık" denen işlerden daha mı fazladır? Daha mı azdır? Yoksa benzer sayılarda mıdır?

Aşama 3: Odak Alanlarının Belirlenmesi

Rezilyans değerlendirme çalışmasının en son aşaması, odak alanlarının belirlenmesi aşamasıdır. Buradaki temel amaç, etki değerlendirme (Aşama 1) ve etki karşılama (Aşama 2) analizleri sonucunda, belediyenin hangi tematik alanlarda zayıf, hangi tematik alanlarda güçlü olduğunun tespit edilmesidir. Bunun için, aşağıdaki tablo yardımıyla, her bir tematik alan için etki değerlendirme (Aşama 1) ve etki karşılama (Aşama 2) sonuçları/puanlamaları yan yana getirilir ve ikisi arasındaki farka bakılarak basit bir mantıksal değerlendirme yapılır.

Eğer ilgili tematik alanda, etkinin derecesi yüksek, karşılama düzeyi düşük ise belediyenin o alandaki rezilyansı düşük demektir. Eğer hem etki derecesi hem de karşılama düzeyi yüksekse belediyenin o alandaki rezilyansı yüksek demektir. Rezilyansın düşük olduğu alanlar, belediye açısından müdahale edilmesi gereken öncelikli alanları ifade etmektedir. Buradaki kritik konu, eğer etkinin derecesi düşük, fakat buna karşılık belediyenin bu etkiyi karşılama düzeyi yüksek ise, belediye o tematik alanda belki de gereğinden fazla bir çalışma yürütmüş/yürütüyor olabilir. Bu da kaynakların verimli kullanımı açısından üzerinde düşünülmesi gereken önemli bir husustur. (Bkz. Üçüncü Bölüm: Belirlenen Odak Alanları)

Tablo 4: Rezilyans Değerlendirmesi Sonuç Tablosu

Tematik Alanlar	**Etkinin Derecesi** **1**: Çok az **2**: Az **3**: Orta **4**: Yüksek **5**: Çok yüksek	**Etkiyi Karşılama Düzeyi** **1**: Çok düşük **2**: Düşük **3**: Orta **4**: Yüksek **5**: Çok yüksek	**Sonuç** **1**: Çok zayıf **2**: Zayıf **3**: Orta **4**: Güçlü **5**: Çok güçlü
Tematik Alan 1	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Tematik Alan 2	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Tematik Alan 3	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
…	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
…	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
…	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
…	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
…	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Tematik Alan 37	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Tematik Alan 38	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Tematik Alan 39	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

Rezilyans değerlendirmesi sonrası

Rezilyans değerlendirmesi sonucunda, zayıf ya da çok zayıf olarak değerlendirilen tematik alanlar, belediyenin müdahale etmesi gereken ve çözüm önerileri geliştirmesi beklenen alanlardır. Çözüm önerileri geliştirme aşamasında kurum içi ve kurum dışı paydaşların katılımının sağlanması gerekmektedir. Geliştirilen önerilerin sürdürülebilir, kalıcı ve dayanıklı ve bununla birlikte belediye, göçmenler ve ev sahibi halk arasında herhangi bir çatışma yaratmayacak nitelikte olmasına dikkat edilmelidir.

3. Uygulama Örnekleri

Bu bölüm, bir önceki başlıkta tarif edilen aşamaların, pilot belediyeler tarafından nasıl ele alındığını göstermek için RESLOG Projesi kapsamında uygulama ortağı olan belediye deneyimlerinden örnekler sunmaktadır. Aşağıdaki tablolar (Tablo 5a ve 5b), belediye planlama ekiplerinin veri toplama süreçlerini ve değerlendirme aşamalarını kolaylaştırmak amacıyla üretilmiştir. Bu çalışmada, planlama ekipleri, belediyelerin farklı birimleri ile iletişime geçmiş, odak grup toplantıları, birebir toplantılar ve çalıştaylar düzenleyerek veya tabloyu anket formu olarak tüm birimlere göndererek çalışmayı tamamlamıştır.

Rezilyans değerlendirme yönteminin uygulamadaki karşılığına dair fikir verebilmek için her bir hizmet alanı ile ilişkili farklı belediyelerden örnekler alınmıştır. Tablolarda yer alan ifadeler, rezilyans değerlendirme aşamasına ait tespitlerdir, dolayısıyla belediye görüşlerini yansıtmaz. İfadeler yorumsuz olarak aktarılmıştır.

Etki Değerlendirme Analizi

Etki değerlendirmesi, belediyelerin göçten nasıl etkilendiklerini analitik olarak tespit etmek için geliştirilmiş bir yaklaşımdır. Burada belediye hizmetleri tematik alanlar altında gruplanmıştır. Ardından bu tematik alanlar ile ilgili belediye birimlerine yaptıkları görevlerde Suriyeli göçünden nasıl etkilendikleri sorulmuştur. Soru dört parçaya bölünmüştür: Etkinin tarif edilmesi, etkinin şiddeti, etkinin yönü ve etkinin veri ya da kanıtlar ile doğrulanması.

Aşağıda görüldüğü üzere, tüm yerel yönetimler tablonun tamamını doldurmamıştır. Bunun farklı sebepleri bulunmaktadır. Bazı tematik alanlar, ilçe belediyelerinin görev alanına girmemektedir (örneğin ulaşım hizmetleri), dolayısıyla bu alanda bir etkilenme olsa dahi, ilgili birimler tarafından etki analizine dâhil edilmemiştir. Bazı hizmet alanlarında bir etki gözlenmemiş olduğu için söz konusu alan boş bırakılmıştır (örneğin, veterinerlik hizmetleri). Bazı alanlar ise yerel yönetimler söz konusu alanda etkilenmiş olmalarına rağmen, ilgili birimlerin bu etkinin farkında olmaması sebebiyle (ya da etkiyi Suriyeli göçü ile ilişkilendiremediği için) boş bırakılmıştır. Hiçbir belediyenin etki belirtmediği hizmet alanları girişimcilik, enerji, atık su arıtma, kültür ve sanat, acil yardım ve kurtarmadır.

Veri doğrulama kaynaklarının (göstergelerin) tespiti planlama ekipleri için en zorlayıcı alanlardan birisi olmuştur. Göstergelerle çalışma konusunda henüz yeterli tecrübeye sahip olmayan yerel yönetimler, verdikleri hizmetler ve yaptıkları işlerin sayısal karşılığına dair verileri sistematik olarak toplamamaktadır. Bu nedenle, çalışmada, planlama ekipleri, kendi kurumlarının tuttuğu veriler ile kısıtlanmıştır. İkinci konu ise, gösterge olarak kullanılabilecek mevcut verilerin göç ile ilişkisini kurmakta yaşanan güçlüklerdir. Örneğin bir parkın göçmen kullanıcı oranını bilmek, bu konuda yapılan özel bir çalışma olmadığı sürece mümkün değildir

ya da bir göçmenin Suriyeli olup olmadığını tespit etmek de aynı şekilde oldukça güçtür. Bununla birlikte rezilyans değerlendirme çalışması, yerel yönetimlerin, Suriyeli göçünün etkisini ölçmeye yönelik göstergeler düşünmesine vesile olmuştur. Planlama ekipleri, bu doğrultuda çeşitli gösterge önerileri geliştirmişlerdir. Hâlihazırda bu veriler toplanmasa bile, geliştirilen bu önerilere de örneklerin arasında yer verilmiştir.

Tablo 5a: Etki Değerlendirme Analizi – Pilot Belediyelerden Örnekler

	TEMATİK ALAN	ETKİNİN DERECESİ 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek	ETKİNİN YÖNÜ (+) Olumlu (-) Olumsuz	ETKİNİN TARİF EDİLMESİ	ETKİYİ ÖLÇME VE DOĞRULAMA KAYNAKLARI (Göstergeler)
KENTSEL ALTYYAPI VE ÇEVRE	İçme Suyu Temini	4	(-)	"İçme Suyu Temini, göç kaynaklı nüfus artışı nedeniyle giderek Büyükşehirlerin negatif olarak etkilendiği önemli alanlardan biri haline gelmiştir. En önemli etkilerinden birisi de kaçak su kullanımlarının artmasıdır." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	"Eski yapılarda yaşayan Suriyeli göçmenlerin %80'inin kaçak barındıkları için kaçak su kullandıkları öngörülmektedir. Sadece göçmenlerin varlığından kaynaklandığını söyleyemeyiz, ama suda kayıp kaçak oranının ciddi oranlarda olması Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi (ASKİ) tarafından kayıp kaçak tespiti ve denetimi için bir müdürlük kurulmasına neden olmuştur. Kayıp-kaçak önleme amaçlı çalışan ekip belediyenin hâlihazırda var olan personelinden görevlendirilmiştir. 2018 yılı itibarıyla bu etkinin yarattığı toplam mali kayıp, kayıtlı aboneler baz alındığında 400.000.000,00 TL, şehrimizde yaşayan göçmenler nüfus bazlı dikkate alındığında göçmenlerden kaynaklanan olumsuz etki 2018 yılı için 48.000.000,00 TL seviyesindedir." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)
	Çevre Temizliği ve Sağlığı	4	(-)	"Kâğıt, karton ve pet şişe toplayan göçmenlerin yaptığı vahşi depolamadan dolayı başta fare olmak üzere haşere, kara sinek ve sivrisinek oranı arttı. İlaçlama hizmetleri yetersiz kaldı, sokaklarda ve çevrede vektör oranında artış gözlendi." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	"İlaçlama ile ilgili 2017 yılındaki şikâyet sayısı 20.292 iken 2018 yılında şikâyet sayısı 28.890 olmuştur. Buna bağlı 2017 yılında alınan ve tüketilen ilaç miktarı 58.000 litre iken 2018 yılında 89.700 litre alınmış ve tüketilmiştir." "2018 Yılında Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı tarafından Suriyeli göçmenlerin (il nüfusunun yaklaşık %12'si) şehirde yarattığı kirlilik ve evsel atığın kaldırılması için personel gideri 7.800.000,00 TL'dir. Vektör ve haşereyle mücadele için 1.543.282,00 TL'lik ilaç alınmıştır. Artan nüfustan kaynaklanan çevre kirliliğini bertaraf etmek için hizmet alımı yoluyla ekstra personel çalıştırıyoruz." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)
	Katı Atık Yönetimi	4	(-)	"Belediye hizmetlerinin en çok etkilendiği Kentsel Altyapı alanında en yüksek olumsuz etki Katı Atık Yönetiminde gözlenmiştir. Belediye bütçeleri hesaplanırken Suriyeli nüfusun dahil edilmemesi sebebiyle katı atık bertaraf çalışmalarını mevcut bütçe ile yürütmek mali sorunlara neden olmaktadır." (BURSA BÜYÜKŞEHIR BELEDİYESİ) "Mevcutta yürütülmekte olan Katı Atık Yönetimi sisteminin yeterli olmaması. Geri dönüşüm ve atıkların geri dönüştürülmesi konularının Suriyeli göçmenlere öğretilmesinde zorlukların yaşanması." (SULTANBEYLİ BELEDİYESİ)	"Kayıtlı Bursa nüfusunun katı atık bertaraf maliyetlerine, Suriyeli nüfusun atık bertaraf maliyetleri eklenmiştir. Bu alandaki istatistiki verilere göre kişi başı atık miktarı 1,17 kg/gün olarak hesaplanmaktadır. Resmi verilere göre Bursa'da yaşayan 170.000 Suriyeli için yaklaşık 200.0000 kg/gün, yani günlük 200 ton atık miktarı arttığı söylenebilir. Bu maliyetler yaklaşık 1.736.720 TL'dir." (BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ) "Temizlik İşleri Müdürlüğüne gelen şikâyet sayısında artış, toplanan çöp miktarındaki artış." (SULTANBEYLİ BELEDİYESİ)

KENTSEL ALTYYAPI VE ÇEVRE	TEMATİK ALAN	ETKİNİN DERECESİ 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek	ETKİNİN YÖNÜ (+) Olumlu (-) Olumsuz	ETKİNİN TARİF EDİLMESİ	ETKİYİ ÖLÇME VE DOĞRULAMA KAYNAKLARI (Göstergeler)
	Ulaşım Altyapısı (Yapım, bakım, onarım vb.)	4	(-)	"İlçemizdeki araç sayısının nüfus artışı ile doğru orantıda artması nedeni ile alt ve üst yapıların 218.000 nüfusun ihtiyacını karşılamakta yetersiz kaldığı tespit edilmiştir (trafik sıkışıklığı). Bu durumda ise yeni cadde ve sokaklar açılmasına ihtiyaç duyulmuş, Hatay Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından su ve kanalizasyon yapımı için cadde ve sokakların kazılması nedeni ile hâlihazırdaki yolların bozulmasına, Fen İşleri Müdürlüğümüz tarafından onarılmalarında gecikmelere ve bu sebeple ulaşımda yetersizliklere sebep olmuştur. Sadece bozulan cadde ve sokakların onarımında kullanılmak üzere 2 adet kepçeli iş makinesi, 2 adet kamyon ve 20 kişilik ekibe ihtiyaç vardır. Asfalt şantiyemiz yetersiz kalmaktadır." (REYHANLI BELEDİYESİ)	
	Park ve Yeşil Alanlar	5	(-)	"Belediyemizin en çok etkilenen diğer bir hizmet alanı park ve yeşil alan hizmetleridir. Bakımı yapılan yeşil alan miktarı, 14.540.762 m^2 olup, nüfus artışından dolayı kişi başına düşen yeşil alan miktarı azalmıştır. Park ve Bahçeler Daire Başkanlığının gündelik çalışmaları Suriyeli göçmenlerin özensiz kullanımından olumsuz etkilenmektedir. Kent mobilyaları ve ortak kullanım alanlarında tahribat ve zarar artmıştır." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	"Suriyeli Göçmen nüfusu dikkate alındığında kişi başına düşen yeşil alan 7 m^2'den, 6 m^2'ye düşmüştür." "2018 yılında park, bahçe malzemeleri alımına ortalama 2.750.000,00 TL, bakım onarım hizmetlerine 181.280,00 TL harcama yapılmıştır." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)
	Kamuya Açık Alanlara Erişim	3	(-)	"Vatandaş nezdinde park ve yeşil alanların güvenliği sorgulanmaya başlanmıştır. Kamu alanlarına yerleştirilen kent mobilyaları zarar gördüğünden vatandaşın bu hizmetlere erişiminde sorunlar baş göstermiştir. Bu etkinin sonucu olarak park ve yeşil alanlarda aydınlatma sayısı artırılmış, ağaçlar sıkça tıraşlanmaya başlanmıştır. Büyük parklarda güvenlik personeli çalıştırılmaya başlanmıştır. Buna rağmen il genelinde akşam saatlerinde park ve yeşil alanlara ilgi azalmıştır." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	

TEMATİK ALAN	ETKİNİN DERECESİ 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek	ETKİNİN YÖNÜ (+) Olumlu (-) Olumsuz	ETKİNİN TARİF EDİLMESİ	ETKİYİ ÖLÇME VE DOĞRULAMA KAYNAKLARI (Göstergeler)
Konut ve Barınma	5	(-)	"Konut kira ve satış bedelleri artmıştır. Bunun sebebi ilçenin belediye idari sınırı ile imar plan sınırının çakışık olmasından dolayı ilçede mücavir alan olmayışıdır. Mücavir alan olmaması sebebiyle imarlı ve altyapılı arsa üretimi yapılamamaktadır. Ancak idari sınırlar içinde imar uygulaması yapmayan parsellerde imar uygulaması sonucu özel girişimci eliyle konut üretimi olmaktadır. Dar gelirli ailelere yönelik ise sosyal konut yapımına ilişkin rezerv alanları bulunmamaktadır. İlçede ikamet eden göçmen aileler, yüksek kira bedelleri nedeni ile birkaç aile bir araya gelip konut kiralamaktadır. Bunun sonucunda bir dairede 10'dan fazla kişi sağlıksız koşullarda yaşayabilmektedir. Bekarlar ise ruhsatsız olarak işletilen, apartman dairesinden, depo ya da garajdan bozma pansiyonlarda günübirlik olarak yatak kiralamaktadır. Her iki durum da Suriyeliler ve komşularını etkileyen sağlıksız yaşam koşullarına ve yerel halkta artan miktarda şikâyetlere neden olmaktadır." (ZEYTİNBURNU BELEDİYESİ)	"Mahalle düzeyinde ortalama konut fiyatı: • Maltepe: 1 milyon-2 milyon 500 bin TL • Kazlıçeşme: 5 milyon 500 bin TL • Diğer Mahalleler: 250 bin, 750 bin, 1 milyon 500 bin TL Ortalama hane halkı gelir oranı: 5000-12.500 TL Mahalle düzeyinde ortalama kira fiyatı:1.600 TL Riskli konut alanı m²: 7,3 Hane Ortalama parsel büyüklüğü: 140 m² Gecekonduda yaşayan kentsel nüfus oranı: (~75 kondu): 245 kişi Kişi başı ortalama yaşam alanı: 16 m² Oda başına düşen kişi sayısı: 1,40 kişi Son bir yılda iskân verilen konut sayısı: 1.119 adet Son bir yılda üretilen konut sayısı: 823 adet." (ZEYTİNBURNU BELEDİYESİ)
Ulaşım Hizmetleri	3	(-)	"Plansız yerleşim ve nüfus artışından dolayı mevcut ulaşım hizmetleri yetersiz hale gelmiştir." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	"Belediyenin toplu taşıma araçlarının amortisman ömrü %15 kısalmış ve göçmenlerin yoğun yaşadıkları bölgelerde özellikle de kampların bulunduğu Sarıçam ilçemizde ulaşım araçları yetersiz kalmaya başlamıştır. 2017 yılında 15 adet, 2018 yılında 60 adet yeni otobüs alımı yapılmıştır." (SARIÇAM BELEDİYESİ)
	5	(-)	"Kampın toplu taşıma araçlarının ilk durağında bulunması nedeni ile Büyükşehir Belediyesi araçları ve özel toplu taşıma araçları ilk durakta dolmaktadır. Özellikle sabah işe, okula giden veya başka sebeplerle seyahat edecek yerli vatandaşların toplu taşımadan faydalanamadığı ve bu durumun menfi bir bakış oluşturduğu gözlenmiştir. Büyükşehir Belediyesin toplu taşıma araçlarına binen Suriyeli göçmenlerin ücret ödemediği durumlarda yerel halkın tepkisi daha da artmakta mevcut olan menfi makas daha da artmaktadır." (SARIÇAM BELEDİYESİ)	
	1	(-)	"Ulaşım Müdürlüğü çalışmalarının arasında araç tamiri, araç sağlama, talepleri karşılama olduğunu bu sebeple konu ile ilgili çalışma yürütmediklerini ifade etmiştir. Fakat yapılan birçok etkinliğe araç sağlayarak çalışmayı önemli bir alandan destekledikleri, desteğin ve çalışmanın farkında olmadıklarını belirtmek gerekir." (ŞİŞLİ BELEDİYESİ)	

	TEMATİK ALAN	ETKİNİN DERECESİ 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek	ETKİNİN YÖNÜ (+) Olumlu (-) Olumsuz	ETKİNİN TARİF EDİLMESİ	ETKİYİ ÖLÇME VE DOĞRULAMA KAYNAKLARI (Göstergeler)
KENTSEL HİZMETLER	Kent Planlaması	4	(-)	"Göçmenler sebebiyle artan kent nüfusuna göre konut, ulaşım, yeşil alan, temizlik, su, atık su katı atık ve sosyal donatılar ile ilgili sağlıklı planlamalar yapılamamıştır. Planlarda güncellemeler yapılmaya başlanmıştır." "Kentsel dönüşüm alanlarındaki boş yapılar göçmenler tarafından işgal edildiğinden, ev sahipleri kurumumuzdan acil yıkım talep etmiştir." (ADANA BÜYÜKŞEHIR BELEDİYESİ)	"2018 yılında Suriyeli göçmenlerin işgali nedeniyle mesken sahibinin talebiyle gerçekleştirilen 22 adet acil yıkım olmuştur." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ).
	Veri ve İstatistik Toplama/Kullanma	5 5	(-) (+)	"Zeytinburnu'nda yaklaşık 22.300 geçici koruma altında Suriyeli, 21.600 ikamet izinli yabancı ikamet etmektedir. Kayıtsız olarak ikamet eden ya da geçici süre ile konaklayan yabancı kişi sayısı ise 30.000 kişi olarak tahmin edilmektedir. Kayıtlı ve kayıtsız yabancılara dair belediyemizin sahip olduğu bilgi son derece kısıtlıdır. Bildiklerimiz AKDEM'e yapılan başvurular sırasında, sosyal destek amacı ile toplanan bilgiler ve ortak olduğumuz uluslararası projelerden elde edilen verilerdir." (ZEYTİNBURNU BELEDİYESİ) "Suriyeli göçmenlerin veri analizini sağlamak amacıyla oluşturulan SUKOM veri tabanı kurulmuştur. Bu sayede ilçemizdeki Suriyelilere yönelik hizmet ve projelerin alt yapısının oluşmasında önemli katkılar sağlanmıştır. Bu çalışma sayesinde vatandaşlara ait bir veri tabanı olmadığı da dikkat çekmiş ve bu konuda projelere başlanmıştır." (SULTANBEYLİ BELEDİYESİ)	
	Kent Bilgi Sistemi	3	(-)	"Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından, 2016 yılı Mayıs ayında başlanmış olan Kent Bilgi Sistemi (KBS) çalışmaları, 2018 yılı son ayları itibarıyla kurum ve kuruluşlar ile Belediyenin birimleri tarafından kullanılmaya başlanmıştır. Ancak vatandaşların Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaraları baz alınarak oluşturulan KBS için ortalama 300.000 olan kayıt dışı Suriyeli göçmen nüfusu (toplam nüfusun yaklaşık %12'si) problem teşkil etmektedir. KBS sistemini ile çekilen istatistiklerde kayıt dışı göçmen nüfusu nedeniyle sapmalar görülmektedir. Bu olumsuz etkiye direnç geliştirebilmek amacıyla kurumumuz, Suriyelileri bir ID numarası ile kodlayarak veri sistemine dahil etmek ve kayıt altına almak için çalışmalara başlamıştır." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	"Bu ek çalışma için gereken yazılım vb. giderlerin mali boyutu henüz netleşmemiştir." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)

	TEMATİK ALAN	ETKİNİN DERECESİ 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek	ETKİNİN YÖNÜ (+) Olumlu (-) Olumsuz	ETKİNİN TARİF EDİLMESİ	ETKİYİ ÖLÇME VE DOĞRULAMA KAYNAKLARI (Göstergeler)
KENTSEL HİZMETLER	Kamu Güvenliği	5	(-)	"Zabıta Müdürlüğünde, Suriyelilerin sosyal davranışlarından rahatsızlık duyanlar tarafından belediyeye yapılan şikâyetlerin artmasından dolayı iş gücünde artış yapma gereği duyulmuştur. Şikâyet konuları genel olarak seyyar satıcılar, dilencilik, ruhsatsız iş yeri açanlar ve Arapça tabela kullananlar hakkındadır. Bu durum hem denetimdeki zabıta memurlarının hem de denetimlerin sayısının artırılmasını gerektirmiştir. Bu bağlamda mesai saatleri de artmıştır. Bu artışın yaklaşık %30 oranında olduğu Zabıta Müdürlüğü tarafından şifahi olarak iletilmiştir. Aynı şekilde denetime çıkan ruhsat biriminin çalışmalarında da denetim sayısı artmıştır. Son bir aydır belediyemiz ve valilik bünyesindeki bir grup kamu kurumunun ortaklığı ile oluşturulan bir denetim komisyonu çalışmasında alınan karar gereği her gün öğleden sonra Suriyeli işletmelere denetim ziyaretleri yapılmakta ve kayıtlarla ilgili notlar alınmaktadır. Bu denetimlerde de en önemli sorun Suriyelilerin dil konusundaki yaklaşımları olmaktadır. Türkçe bilmeyen Suriyeli işletme sahipleri ya okul çağındaki çocuklar aracılığıyla ya da Türkçeyi bilen bir esnafın yardımı ile hallerini anlatabilmektedir. Ancak bu durum hem denetimlerin süresini ve bu sebeple mesai saatlerini uzatmakta hem de personelin motivasyonunu düşürmektedir." (OSMANGAZİ BELEDİYESİ)	
	Zabıta	5	(-)	"Şehir merkezinde özellikle trafikte, Suriyeli dilencilerle ilgili şikâyet sayısı önemli oranda artmıştır. Düzenin sağlanması için zabıta denetimleri artırılmıştır. 2018 yılında Suriyeli göçmen nüfusu dikkate alındığında zabıta hizmetlerine ilişkin personel giderleri ile malzeme teçhizat alım giderimiz artmıştır. Göçmenler ayrıca il genelinde ruhsatsız olarak büfe ve iş yeri açmakta, kaçak işçi çalıştırmaktadır. 2018 yılında yapılan denetimlerde 565 adet ruhsatsız iş yeri tespiti yapılmıştır." (ADANA BÜYÜKŞEHIR BELEDİYESİ)	"Zabıta Daire Başkanlığı 2017 yılında denetim faaliyetleri için 780.000,00 TL ödenek ayırmıştır. Ancak artan iş yükü sebebiyle hizmet alımı yoluna gidilmiş ve yardımcı zabıta personeli için 3.000.000,00 TL ek ödenek ayrılmasına ihtiyaç duyulmuştur. 2018 yılında denetim faaliyetleri için ayrılan ödenek 750.000,00 TL iken bu rakam 2019 bütçesinde 1.180.000,00 TL'ye çıkarılmıştır. 2018 yılında zabıta hizmetleri için, Suriyeliler kaynaklı 2.321.547,96 TL personel gideri, 87.450,00 TL malzeme teçhizat alım giderimiz olmuştur. Kurumumuzun göçmenlerin ruhsatsız ticari faaliyetlerinden kaynaklanan mali kaybı yıllık yaklaşık 101.700,00 TL'dir." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)

	TEMATİK ALAN	ETKİNİN DERECESİ 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek	ETKİNİN YÖNÜ (+) Olumlu (-) Olumsuz	ETKİNİN TARİF EDİLMESİ	ETKİYİ ÖLÇME VE DOĞRULAMA KAYNAKLARI (Göstergeler)
KENTSEL HİZMETLER	İtfaiye	4	(-)	"Itfaiye en yüksek olumsuz etkinin görüldüğü alanlardan biridir. Suriyeliler ısınma amaçlı kullanılan yakıt kaynakları konusunda yeterli bilgi sahibi olmadıkları için Suriyelilerin yaşadıkları bölgelerde yangın sayıları artmıştır." (BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	"Suriyeli 5 iş yerine yangın raporu düzenlenmiştir." (BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)
	Koruma ve Turizm	3	(-)	"Üçüncü sayfa haberlerine sıkça konu olan Adana'daki kozmopolit yapının getirmiş olduğu sosyal yaşam algısı Suriyeli göçmenlerin çoğalmasından olumsuz etkilenmiştir. Adana Valiliği ve Adana Büyükşehir Belediyesinin katkılarıyla, ilimizde sahil ve sağlık turizmini geliştirmek ve Adana ile özdeşleşmiş olan gastronomi ve mutfak sanatlarının tanıtımını yapmak amacıyla son yıllarda uluslararası boyutta festivaller düzenlenmektedir. Tüm bu turizm faaliyetlerinin önündeki en önemli engel ilimizin güvenli olmadığı yönündeki negatif algıdır." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	"Suriyeliler ile ilişkilendirilen olaylar ve bunlarla ilgili haberler." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)
	Defin ve Mezarlıklar	3	(-)	"Bu etki nüfus artışı nedeniyle mezarlık ve defin hizmetlerine yetişmekte zorlanılması ile ilişkilendirilmiştir. Yüz ölçümü olarak çok geniş bir alana yayılan Adana içerisinde ve diğer illere verilen cenaze nakil hizmetlerinde başlangıçta önemli sorunlar yaşanmıştır. Yeni cenaze nakil aracı alımları gerçekleştirilmiştir. Suriyeli göçü ile oluşan nüfus artışı da dikkate alındığında mezarlık hizmetleri hem çok hassas hem de çok sorunlu bir hizmet alanı olarak karşımıza çıkmıştır." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	"2018 yılında belediyemiz tarafından Suriyeli göçmenlere 442 defin hizmeti verilmiştir. Suriyeli göçmen cenazelerinin nakli için 88.800 km yol yapılmıştır." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)
	Eğitim (İnşaat, bakım, onarım vb.)	5	(-)	"En yüksek düzeyde etkilenen diğer bir alan eğitimdir. Suriyeli göçmenler, ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik belediyemiz tarafından sunulan hizmetlerden nüfuslarının artışıyla birlikte her geçen gün daha fazla yararlanmaktadır. Bu durum diğer vatandaşlarımızın sosyal uyum süreçlerini ve fırsatlara erişimini zorlaştırmaktadır. Yararlanıcılar içerisindeki Suriyeli göçmenlerin sayısı arttıkça eğitim tesislerinin ve gençlik merkezlerinin bakım ve onarım ihtiyaçları artmıştır. Örgün eğitime destek eğitimleri ve bunun yanında psikolojik danışmanlık hizmetleri verilen gençlik merkezlerimizde, kültür ve sanat eğitimleri verilen merkezlerimizde müzik, dans vb. atölyelerin kullanım ömrü kısalmıştır." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	"Nüfus artışı ile ilişkili olarak artış (Maliyet x Kişi)" (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)

SOSYAL KALKINMA	TEMATİK ALAN	ETKİNİN DERECESİ 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek	ETKİNİN YÖNÜ (+) Olumlu (-) Olumsuz	ETKİNİN TARİF EDİLMESİ	ETKİYİ ÖLÇME VE DOĞRULAMA KAYNAKLARI (Göstergeler)
	Sağlık Hizmeti	5	(-)	"Yapılan işlerin yoğunluğunun artması, gelen hastaların çeşitlenmesi, dil sorununun yoğunlaşması ve sağlık hizmetlerinin (aşı, kan tahlili vb.) çeşitlenmesi olarak ifade edilmiştir." (ŞİŞLİ BELEDİYESİ)	"Başvuran müracaatçı sayısı ve hizmet talepleri." (ŞİŞLİ BELEDİYESİ)
	Dil Öğretimi	3	(-)	"Seyhan Halk Eğitim iş birliği ile A1 ve A2 kurslarımız devam etmektedir. Suriyeli göçmenler arasında Türkçe bilenlerin oranı erkeklerde kadınlardan daha yüksektir. Türkçe bilmeyen Suriyeli göçmen kadınlara çocukları yardımcı olmaktadır. Ancak bu durum kadınların birçok hizmetten faydalanmasının önünde engel oluşturmaktadır." (SEYHAN BELEDİYESİ)	"Bu problemi aşabilmek adına eğitimin yanı sıra ek diyalog dersleri ile sosyal hayata katılımları artırılmaya çalışılmıştır. 15.09.2018 ile 31.12.2018 tarihleri arasında yaklaşık 500 kişi "Yabancılar için Türkçe Dil Eğitimi"ne başvurmuştur. 27.09.2018 ile 18.12.2018 tarihleri arasında 108 öğrenciye Yabancılar İçin Türkçe Dil Eğitimi verilmiştir. Bu eğitimde katılımcıların 81'i Seyhan Halk Eğitim Merkezi ile iş birliği içerisinde sertifika almıştır." (SEYHAN BELEDİYESİ)
	Göçmenleri Karşılama	3	(-)	"Göçmen sayısı beklenilenin çok üstünde olduğundan ilk olarak göçmenlerin barınma, gıda, giyim gibi temel ihtiyaçlarını karşılamada zorlanılmıştır. Ancak bu konuların hayati önemi olduğu için, hızla barınma sorunlarına çözüm aranmıştır." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ) "Suriyeli göçmenler için geçici kampların hazırlanmasına verilen destekler: Kampların yapılışı, yol hizmetleri, içme ve kullanma suyu temini, kanalizasyon altyapısının hazırlanması, günlük iaşe desteği, göçmenlerin sağlık hizmetlerinden faydalanabilmesi için transfer hizmeti." (HATAY BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	
	Anti-Ayrımcılık	3	(-)	"Şu anda Suriyelilere yapılan yardımların/fonların genel anlamda uluslararası ve ulusal alanda azaltılması/azalmasına rağmen yerel halk tarafında "yalnızca Suriyelilere yardım yapılıyor" algısı vardır ve bu toplumsal yaşamda problem yaratmakta ve etkisini göstermektedir." (SULTANBEYLİ BELEDİYESİ)	

	TEMATİK ALAN	ETKİNİN DERECESİ 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek	ETKİNİN YÖNÜ (+) Olumlu (-) Olumsuz	ETKİNİN TARİF EDİLMESİ	ETKİYİ ÖLÇME VE DOĞRULAMA KAYNAKLARI (Göstergeler)
SOSYAL KALKINMA	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği		(-)	"Suriyeliler arasında çocuk yaşta evlilik ve çok eşlilik vakaları gözlenmektedir. Bu durum yerel halkta tepki ile karşılanmaktadır. Suriyeli kadınların önemli bir kısmı aile/eş baskısı nedeniyle toplumsal yaşama katılmamakta ve belediye hizmetlerinden faydalanamamaktadır. Suriyeli erkekler, onur kırıcı olduğu düşüncesi ile belediye yardımlarından faydalanmak için başvurmamaktadır. Bunun için kadınları yönlendirmektedir."	
	İnsan Hakları	5	(-)	"Belediye Suriyeli göçmen nüfusa insan hakları ile ilgili bilinçlendirme çalışmaları yaparken çeşitli STK ve kamu iş birlikleri ile birçok proje yapılmıştır. Fon ve hibelerin yönü değişmiştir." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	"İnsan hakları ile ilgili bilinçlendirme faaliyet sayısı." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)
	Sosyal Hizmet ve Yardımlar	5	(-)	"Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü çalışmaların çeşitlenmesi ve iş yükünün artışı sebebiyle olumsuz etkilenmiştir. Yardım başvuruları, psikososyal destek, hukuki alanda bilgi eksiği ve destek gibi konularda ihtiyaçlar artmıştır. Artan ayrımcılık söylemleri sebebiyle de sosyal alanda karşılaşılan zorluklara istinaden seminer ve farkındalık çalışmalarının artırılması gerekmiştir." (ŞİŞLİ BELEDİYESİ)	"Belediye bütçesinden Suriyelilere yapılan yardımlar Suriyelilere yönelik yapılan eğitim ve danışmanlık faaliyetlerinin maliyeti." (ŞİŞLİ BELEDİYESİ)
		5	(+)	"İlçemize gelen yoğun göçün yönetiminde çözümlerin tek elden ve sistemli bir şekilde yürütülmesi amacıyla Mülteciler Derneği kurulmuştur. Bu sayede hem belediye bütçesi yükten kurtulmuş hem de çok çeşitli projeler gerçekleştirilerek proje geliştirme anlamında ciddi bir destek sağlanmıştır." (SULTANBEYLİ BELEDİYESİ)	
	İstihdam Ortamı	5	(+)	"Mültecilerin kente olumlu etkilerinden biri ise kentteki ara eleman ihtiyacını karşılamış olmalarıdır. Sanayi ve tarım sektörlerindeki iş gücü ihtiyacının çoğu mültecilerce karşılanmaktadır. Bu sayede hem uyum süreci hızlanmakta artmakta hem de göçmenler kent ekonomisine katkıda bulunmaktadırlar. Zeytin hasadı döneminde çevre il ve ilçelerden mevsimlik işçi göçü de yaşanmaktadır. Bu sebeple mülteci nüfusu mevsimsel olarak değişiklik göstermekte ve buna bağlı olarak verilen hizmetlerde de değişiklikler yaşanmaktadır." (ORHANGAZİ BELEDİYESİ)	"Mevsimlik işlerde ve ağır sanayide çalışan Suriyeli göçmenlerin toplam istihdama oranı." (ORHANGAZİ BELEDİYESİ)

	TEMATİK ALAN	ETKİNİN DERECESİ 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek	ETKİNİN YÖNÜ (+) Olumlu (-) Olumsuz	ETKİNİN TARİF EDİLMESİ	ETKİYİ ÖLÇME VE DOĞRULAMA KAYNAKLARI (Göstergeler)
EKONOMİK KALKINMA	Mesleki Beceriler	4	(-)	"İl genelinde çok sayıda ve kurumsallaşmamış küçük ve orta ölçekli işletme bulunmaktadır. Bu işletmelerde ucuz ve sigortasız işçi olarak Suriyeli göçmenleri çalıştırma eğilimi vardır. Bu durum vatandaşlarda 'Suriyeli göçmenler işlerimizi elimizden alıyor' negatif algısını oluşturmuştur. Belediyelerin kalkınmaya destek hizmetleri kapsamında nitelikli iş gücünün önemine ilişkin farkındalık çalışmaları yapması ihtiyacı doğmuştur." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	"IOM iş birliğinde açılan 'Göçmen Koordinasyon ve Uyum Merkezi'nde 1.391 Suriyeli göçmene 'İş ve Meslek Danışmanlığı' hizmeti verilmiştir. İŞ-KUR iş birliğinde 159 kişi ile mülakat yapılmış, 75 göçmen işe yerleştirilmiştir. Kurumumuz bünyesinde 12 defa Suriyeli göçmenlere yönelik 'Mesleki Eğitim Bilgilendirme ve Yönlendirme Toplantısı' yapılmış ve 495 göçmene ulaşılmıştır." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)
	Ticaret ve Sanayi	4	(-)	"Sultanbeyli'de yapılan şikâyetlerin büyük bir kısmını tabelaların Arapça olması, Suriyeli iş yerlerinin ruhsatsız olması ve bu işletmelerden vergi alınmadığı gibi konular oluşturmaktadır." (SULTANBEYLİ BELEDİYESİ) "Suriyeliler, yaşam ve tüketim alışkanlıklarına uygun mal ve hizmetleri satan ruhsatlı ya da ruhsatsız işletmeler açmışlardır. Bu durum, ruhsatsız işletmelerin yarattığı denetim güçlüklerini artırmanın yanı sıra, yerel ekonomiye de zarar vermektedir. Yerli esnaf, Suriyelilerin sadece kendi aralarında alışveriş yaptığını, ekonomiye bir katkılarının olmadığını belirtmektedir."	"Zabıta Müdürlüğü, Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğüne Suriyeliler ile ilgili yapılan şikâyet sayısı." (SULTANBEYLİ BELEDİYESİ)
	Kurumsal Koordinasyon (ve Kamu İş Birliği)	4	(+)	"Kontrolsüz ve hızlı göç neticesinde kamu kurumları arasında koordinasyon ihtiyacı artmıştır. Göçmenler için mükerrer yardımlar çoğalmıştır. Konu ile ilgili kurumların yaptığı faaliyetlerden diğer kurumların bilgisi olamamıştır. Bu sebeple konu ile ilgili ulusal ve uluslararası kurumların bu alandaki çalışmalarına katılım sağlanarak bilgilendirmeler yapılmıştır. Toplumların kanaat önderleri ve ilgili STK'ler ile (Asam, Göçmen Yardımlaşma Derneği, üniversiteler ve kamu kurumları) çeşitli iş birlikleri ve çalıştaylar yapılmıştır ve yapılmaya devam etmektedir. Ayrıca konu ile ilgisi olan kamu kurumları ve STK'ler ile birlikte valilik düzeyinde her ayın ilk haftası her kurumun göçmenler için yaptığı faaliyetlerin anlatıldığı toplantılarda çözüm odaklı hizmet sürecinde gelişme sağlanmıştır. Suriyelilerin varlığı kurumlar arası iş birliğinin ve koordinasyonun artması sonucunu doğurmuştur." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	"Göçmenler ile ilgili faaliyetlerin koordinasyonu için düzenlenen toplantı sayısı." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)

BELEDİYE KURUMSAL YAPISI ve YÖNETİŞİM	TEMATİK ALAN	ETKİNİN DERECESİ 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek	ETKİNİN YÖNÜ (+) Olumlu (-) Olumsuz	ETKİNİN TARİF EDİLMESİ	ETKİYİ ÖLÇME VE DOĞRULAMA KAYNAKLARI (Göstergeler)
	Halkla İlişkiler ve İletişim	4	(-)	"Sosyal yardım vb. sebeplerle belediyeye gelen göçmenlerin karşılandığı ilk yer olan Halkla İlişkiler Biriminde dil bilen personel ihtiyacı doğmuştur. Göçmen nüfusun, belediyemizin 'ALO 153 Şikâyet Hattı'na başvuru yapıp dil bariyerinden dolayı derdini anlatamama durumları ile karşı karşıya kalınmıştır. ALO 153 ekibinde görev yapmakta olan personel dil bariyerinin göçmenlerin kendilerini ifade etmelerinde önemli bir sorun olduğunu bildirmiştir." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	"Bu konuda bir envanter olmadığı için etkinin boyutu rakamsal verilerle ortaya konulamamıştır." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)
	Katılım (Vatandaş/STK)	2	(+)	"Katılım temasında olumlu etki görülmüştür. Bursa Büyükşehir Belediyesi çatısı altında faaliyet yürüten Bursa Kent Konseyi bünyesinde 2010 yılında kurulmuş olan Yabancılar Çalışma Grubu, Bursa'da yaşayan her milletten gelen yabancıların aktif gönüllü olarak yer aldığı ve bilinirliği yüksek olan bir mekanizmadır. Bu mekanizma 2018 yılında meclis yapısına dönüştürülmüştür. 28 milletten gönüllüsü olan Yabancılar Meclisi çeşitli alt çalışma grupları kurmuştur. Bu çalışma gruplarından biri de Suriyeliler özelinde çalışmalar yürütmektedir. Temeli Suriye göçünden önce atılan bu mekanizma Suriyelilerin kente entegrasyonunda kolaylaştırıcı rol üstlenmektedir." (BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	"Yabancılar Meclisine aktif olarak katılan Suriyeli sayısı." (BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)
	STK'ler/Uluslararası Örgütler/Özel Sektör İş Birlikleri	5	(+)	"Suriyeli göçünün ilçemizi yoğun olarak etkilediği dönemde, belediyemizin göçmenleri karşılamakta yetersiz kalacağı fark edilmiş ve ulusal ve uluslararası kurum ve STK'ler ile iş birliği yoluna gidilmiştir. Bu iş birliklerinin sonucunda Mülteciler Toplum Merkezi/Mülteciler ve Sığınmacılar Yardımlaşma Derneği kurularak göçmenlere verilen hizmetler tek çatı altına toplanmış, göçmenlerin belediye bütçesi üzerindeki yükü azaltılmış ve Sultanbeyli ilçesi özellikle göç yönetiminde uluslararası alanda tanınan bir aktör haline gelmiştir." (SULTANBEYLİ BELEDİYESİ)	"Uluslararası/Ulusal/Yerel kuruluşlar ile gerçekleştirilen ortak proje sayısı, kamu, özel, üniversite, sivil toplum kurumları ile gerçekleştirilen iş birliği ve protokollerin sayısı, dâhil olunan akademik çalışma sayısı." (SULTANBEYLİ BELEDİYESİ)

BELEDİYE KURUMSAL YAPISI VE YÖNETİŞİM	TEMATİK ALAN	ETKİNİN DERECESİ 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek	ETKİNİN YÖNÜ (+) Olumlu (-) Olumsuz	ETKİNİN TARİF EDİLMESİ	ETKİYİ ÖLÇME VE DOĞRULAMA KAYNAKLARI (Göstergeler)
	Personel Yapısı	5	(-)	"Belediye bünyesinde bulunan park bahçe, fen işleri, zabıta, sosyal destek personelinin yetersiz kalması." (HATAY BÜYÜKŞEHIR BELEDİYESİ) "İlçemizde yaşayan yaklaşık 22.000 Suriyeli göçmenin neden olduğu iş yükü/yoğunluğu (istihdam, dil sorunu, eğitim, barınma, insani yardım vb. sorunlarının çözümü) sebebiyle başta Strateji Geliştirme Müdürlüğü personeli olmak üzere diğer müdürlüklerimizin tamamen göçmenlerle ilgili sorunlara ve bu sorunların çözümüne odaklanmış olması." "Bu yükler Mülteciler Derneği'nin kurulmasıyla büyük ölçüde azalmıştır. Ancak Strateji Müdürlüğü göç yönetimi konusunda yoğun bir şekilde çalışma yapmaya devam etmektedir. Bu durumun olumlu bir sonucu da olmuştur. İlgili müdürlük göç ve kriz yönetimi konusunda kendisini oldukça geliştirmiş; proje üretimi, iş birliği ve akademik anlamda çeşitli başarılar elde etmiştir." (SULTANBEYLİ BELEDİYESİ)	"İlgili personel %80 artırılmasına rağmen ihtiyacı karşılamamaktadır." (HATAY BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)
	Bütçe ve Harcamalar	5	(-)	"Belediyelere devlet tarafından nüfus ve o ilden toplanan vergi oranlarına göre ödenek aktarılır. Suriyelilerin ilimize gelmesi ile Hatay nüfusu yaklaşık 600.000 kişi artmıştır. Buna karşın devlet tarafından aktarılan ödenekte bir değişiklik olmamıştır." (HATAY BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	"Hatay Büyükşehir Belediyesi her yıl toplam bütçesinin ortalama %33'lük bölümünü Suriyeli göçmenlerin çeşitli ihtiyaçları için kullanmaktadır." "Mali Hizmetler birimi ile yapılan görüşmeler sonucunda, 194.000 kişilik nüfusumuza İller Bankasından gelen yıllık 49.500.000 TL gelirin, yıllık kişi başı 250 TL'ye denk geldiği bilgisine ulaşılmıştır. Suriyeli nüfus hesaba katıldığında kişi başı 189 TL'ye düşmektedir. Buradan hareketle, vatandaşa hizmet sağlayan diğer birimlerin de doğrudan etkilendiğini söyleyebiliriz." (HATAY BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)
	Karar Alma Mekanizmaları	4	(-)	"Kurumsal yapının hızla yeniden düzenlenmesi ihtiyacı doğmuştur. Suriyeli göçmenler ile ilgili sorunlar çok boyutlu olduğu için karar alma mekanizmalarının hızlanması gerekmiştir. Bu nedenle göç gerçeği ile ilgili hızlı bir kurumsal yapılanma sürecine girilmiştir." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	

Etki Karşılama Analizi

Etki karşılama analizi, belediyenin, göçün etkilerini karşılayabilme/tepki verebilme kapasitesini ölçmeye yarayan bir analizdir. Geliştirilen yöntemde ilk önce göçün başladığı dönemden bugüne belediye tarafından göç ile ilgili gerçekleştirilen çalışmaların bir envanteri çıkarılmıştır. Ardından belediyenin göçün başlangıcından bugüne yürüttüğü çalışmaların geriye dönük analizi yapılmış ve eğer varsa birtakım derslerin çıkarılması için bir değerlendirme çerçevesi oluşturulmuştur.

Kolay anlaşılabilir ve uygulanabilir olması için değerlendirme çerçevesi iki ana kategoriye ayrılmıştır. "İyi ki yapmışız" kategorisi; geçmişte, göçü karşılamaya ve göçten kaynaklanan sorunları çözmeye yönelik faaliyetleri içermektedir. Bu kategori, ilk aşamada belirtilen "yapılan çalışmalar envanteri" ile iç içe geçebilmektedir. Zira, geçmişte bu konu ile ilgili yapılan tüm çalışmalar mutlaka bir şekilde belediyenin rezilyansını güçlendirmeye yaramıştır. Fakat bu çalışmaları "iyi ki yapmışız" perspektifi ile değerlendirmek, belediyelere, yaptıkları işin etkilerini değerlendirme fırsatı vermesi açısından önemlidir.

"Keşke yapsaydık" kategorisi ise yapılmamış ya da yetersiz kalan çalışmaları kapsamaktadır. Bu perspektif ile konuya yaklaşmak, belediyelere hem geriye dönük bir özeleştiri yapma, hem de tespit edilen sorunlara çözüm önerileri geliştirmeye yönelik düşünme fırsatı vermektedir. "Keşke yapsaydık" kısmı kolaylıkla "keşke olsaydı" bakış açısı ile karıştırılabilmektedir. Bu durum, belediyelerin kontrolünde olmayan kimi konuların (örneğin yasal değişikliler, bütçeden belediyelere ayrılan pay gibi) rezilyans değerlendirmesine dâhil edilmesi ihtimalini doğurmaktadır. Bu durumda, söz konusu dışsal faktörleri değerlendirme dışına itmek yerine, belediyelerin bu kısıtlayıcı unsurları göz önünde bulundurarak yapabileceği çalışmaların düşünülmesi önerilmektedir.

Görüleceği gibi, etki karşılama analizi örneklerinin sunulduğu tablo, etki değerlendirme tablosu ile karşılaştırıldığında oldukça boştur. Burada, veri ve istatistik toplama/kullanma, konut ve barınma, ticaret ve sanayi, kent planlaması, personel yapısı, kamu güvenliği, halkla ilişkiler ve iletişim, eğitim, toplumsal cinsiyet eşitliği, insan hakları, girişimcilik, enerji (Elektrik, doğal gaz vb.), ulaşım altyapısı, atık su ve arıtma, kent bilgi sistemi, koruma ve turizm, acil yardım ve kurtarma hizmet alanlarına yönelik değerlendirme yapılmamıştır. Bu durum ile ilgili birkaç çıkarımda bulunabiliriz: Öncelikle, bunların, belediyelerin hazırlıksız yakalandığı alanlar olduğunu söyleyebiliriz. Belediyeler yukarda belirtilen hizmet alanlarında Suriyeli göçünden etkilenmişler fakat "iyi ki yapmışız" diyebilecekleri bir çalışma üretmemişlerdir. İkinci olarak, söz konusu alanlarda dışsal faktörlerin (örneğin, ulusal ya da uluslararası politikalar) belirleyici olması nedeniyle belediyelerin müdahale alanı kısıtlıdır ve çalışma üretilememektedir. Son olarak ise, Suriyeli göçünün görülmemiş boyutları ve etkisi, çözüm üretme kabiliyetini kısıtlamaktadır. Göçün etkisi, belediyelerin rutin işleyişinin dışına çıkan, daha önce yapılmamış işlerin yapılmasını gerektirmektedir. Buna karşılık mevzuat, böylesi bir durumda belediyelerin görev ve haklarını yeterli olarak tanımlamamakta; belediyeler de çözüm üretmekte zorlanmaktadır. Bu nedenle "keşke yapsaydık" denecek çalışmalar kolayca akla gelmemektedir.

Aşağıdaki tablo, belediye çalışmaları arasından, ilgili hizmet alanı ile ilişkili özgün tespitleri içeren örnekleri sunmaktadır. Tablodaki son sütun olan etkiyi karşılama düzeyi, yapılan çalışmalar, "iyi ki" ve "keşke" değerlendirmelerinin bir arada ele alınması ile doldurulmaktadır. Farklı belediyelerden örneklerin bir araya getirildiği tabloda, bu sütun bir anlam ifade etmemektedir. Okuyucu, etki karşılama düzeyinin pratikteki karşılığına dair bilgiyi izleyen bölümde (öncelik alanları) bulabilir.

Tablo 5b: Etki Karşılama Analizi - Pilot Belediyelerden Örnekler

	TEMATİK ALAN	Kurumsal Öz Değerlendirme/ Belediyeler Tarafından Yapılan Çalışmalar	Suriyeli Göçü Karşısında 2018 Yılında Biriminiz Tarafından Yapılan Çalışmalar için Harcanan Bütçe (TL)	Başarılanlar "İyi ki Yapmışız/ Yapabilmişiz" Denen Çalışmalar	Başarılamayanlar "Keşke Yapsaydık/ Yapabilseydik" Denen Çalışmalar	Etkinin Tarif Edilmesi 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek
KENTSEL ALTYYAPI VE ÇEVRE	İçme Suyu Temini			"İyi ki yeni içme suyu sondaj kuyuları açtık." (HATAY BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)		
	Çevre Temizliği ve Sağlığı				"Daha fazla temizlik personelimiz olsaydı." "Suriyeliler dahil yerleşik nüfusu çevre temizliği konusunda bilinçlendirebilseydik." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	
	Katı Atık Yönetimi			"Katı atık düzenli depolama sahalarını Suriyeli göçünden önce planlayıp hayata geçirmişiz." (BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)		
	Park ve Yeşil Alanlar		"Park ve Bahçeler Daire Başkanlığının 2018 yılı bakım onarım gideri 3.000.000,00 TL'dir." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)		"Ortak alanların dikkatli kullanılması ile ilgili daha fazla bilinçlendirme çalışması yapmak için finans kaynağımız olsa." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	
	Kamuya Açık Alanlara Erişim				"Ortak alanların dikkatli kullanılması ile ilgili daha fazla bilinçlendirme çalışması yapmak için finans kaynağımız olsa." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	
	Ulaşım Hizmetleri		"2017 yılında otobüs alımları için 6.357.546,00 TL, 2018 yılında 27.265.455,00 TL harcanmıştır. Otobüs yetersizliğinin 2017-2018 yıllarında yarattığı toplam mali yük 33.623.001,00 TL'dir. Suriyeli göçmen nüfusunun ulaşım hizmetlerinde yarattığı olumsuz etkinin mali boyutu 4.000.000,00 TL seviyelerindedir. (Kaynak: Bütçe Gerçekleşme Raporları)." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)			

KENTSEL HİZMETLER	TEMATİK ALAN	Kurumsal Öz Değerlendirme/ Belediyeler Tarafından Yapılan Çalışmalar	Suriyeli Göçü Karşısında 2018 Yılında Biriminiz Tarafından Yapılan Çalışmalar için Harcanan Bütçe (TL)	Başarılanlar "İyi ki Yapmışız/ Yapabilmişiz" Denen Çalışmalar	Başarılamayanlar "Keşke Yapsaydık/ Yapabilseydik" Denen Çalışmalar	Etkinin Tarif Edilmesi 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek
	Zabıta	"2018 yılında Kabahatler Kanunu kapsamında 8 yabancı uyruklu şahsa toplam 1937 TL idari para cezası uygulandı. 2018 yılında 20 adet Suriyeli iş yeri, 8 adet gayri sıhhi müessese, 3 adet umuma açık istirahat ve eğlence yeri mühürlendi. 4207 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin ihlalinin tekerrürü gereği 2 iş yeri süreli kapatılmak suretiyle mühürlendi. 2018 yılında yabancı uyruklu şahıslara ait iş yerlerinde 4733 sayılı Kanun'un 8'inci maddesi 5'inci fıkrası gereği yapılan işlemlerde toplam 58 adet nargile takımı teslim edildi. 2018 yılında yabancı iş yerlerine yönelik alınan encümen kararları ile 2 iş yerine toplam 2950 TL ceza kesildi. 1608 sayılı Yasa'nın 1'inci maddesine dayalı olarak, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nın 32'nci maddesi gereğince 6 iş yerine toplam 1554 TL ceza kesildi. Vatandaştan gelen dilekçeye istinaden mühürlenen iş yerinde bakım ve tadilat yapılmak amacıyla 1 iş yerine 15 gün süre verildi. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 33'üncü maddesinin 2'nci fıkrası gereğince dilencilere yönelik 01/06/2018-15/06/2018 tarihleri arasında yapılan uygulamada 187,60 TL ceza kesildi. 2019 yılında 4 adet Suriyeli iş yeri mühürlendi. 2019 yılında Kabahatler Kanunu kapsamında yabancı uyruklu 1 şahsa 3.300,00 TL idari para cezası uygulandı. 2019 yılında yabancı iş yerlerine yönelik alınan encümen kararları ile 1 iş yerine 1.825,00 TL, dilencilere yönelik 24/01/2019 tarihinde yapılan uygulama ile 48,80 TL para cezası uygulandı." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)			"Zabıta bünyesinde eğitim birimi oluşturabilseydik." (MEZİTLİ BELEDİYESİ)	
	İtfaiye				"İtfaiye teşkilatının eğitimlerini Suriyelilere yönelik de hazırlamış olsaydık." (BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	
	Defin ve Mezarlıklar		"2018 yılında nakil hizmetleri için 1.206.100,00 TL harcama yapılmıştır." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)			

SOSYAL KALKINMA	TEMATİK ALAN	Kurumsal Öz Değerlendirme/ Belediyeler Tarafından Yapılan Çalışmalar	Suriyeli Göçü Karşısında 2018 Yılında Biriminiz Tarafından Yapılan Çalışmalar için Harcanan Bütçe (TL)	Başarılanlar "İyi ki Yapmışız/ Yapabilmişiz" Denen Çalışmalar	Başarılamayanlar "Keşke Yapsaydık/ Yapabilseydik" Denen Çalışmalar	Etkinin Tarif Edilmesi 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek
	Sağlık Hizmeti				"Daha fazla tıbbi atık toplama aracımız olsaydı." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	
	Dil Öğretimi	"Mülteciler Derneği, Sultanbeyli Belediyesi, Sultanbeyli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Halk Eğitim ve uluslararası kurumlar ile iş birliği içerisinde ilçemizde yaşayan Suriyeli mültecilere Türkçe dil kursları verilmektedir." (SULTANBEYLİ BELEDİYESİ)			"Keşke dil kurslarımızda Suriyeli göçmenlerin Türkçe öğrenmelerini teşvik edici düzenlemeler yapılsa. Kısmen yapılan bir uygulama olmasına rağmen Suriyelilerin özellikle kadınlarının dil öğrenme konusundaki isteksizliklerini yok etmeye yönelik destekleyici çalışmalar yapılabilir" (OSMANGAZİ BELEDİYESİ)	
	Göçmenleri Karşılama	"Hâlihazırda kullanılmayan ekmek fabrikamız 2017 yılında Suriyelilere açılmıştır. Misafirhaneler oluşturuluncaya kadar burada düzenli olarak 520 Suriyeliye yemek, su ve giyim desteği verilmiştir. Daha sonra 150 kişilik geçici konaklama merkezi (misafirhane) oluşturulmuştur. Sınırdaki ve sınır ötesindeki göçmenlere gıda ve sağlık desteği verilmiştir. Mahallelerde oturan göçmen ailelerine yardım etmek isteyen halkımızın yardımları bizzat kendileri ile birlikte ulaştırılmış ve bu yardımlar için sosyal medya aktif olarak kullanılmıştır (TULPAR grubu). Yardımların daha etkin sunulabimesi için kurumumuzca http://yabanciyardim.adana.bel.tr/ isimli bir yazılım geliştirilerek yardımlar kayıt altına alınmıştır." "Zaman içerisinde kapasitenin çok üzerinde Suriyeli göçmen barınma sorunu yaşamaya başlamış, kurumumuz hem gönüllülerle göçmenler arasında iletişim kurma yoluyla hem de geçici misafirhane oluşturma yoluyla barınma sorununu aşmaya çalışmıştır." "İletişim ve koordinasyonu artırmak için bir sosyal medya grubu oluşturulmuştur." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)			"Keşke Suriyelilerin sosyal oryantasyonunu sağlayabilseydik." (HATAY BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	

SOSYAL KALKINMA	TEMATİK ALAN	Kurumsal Öz Değerlendirme/ Belediyeler Tarafından Yapılan Çalışmalar	Suriyeli Göçü Karşısında 2018 Yılında Biriminiz Tarafından Yapılan Çalışmalar için Harcanan Bütçe (TL)	Başarılanlar "İyi ki Yapmışız/ Yapabilmişiz" Denen Çalışmalar	Başarılamayanlar "Keşke Yapsaydık/ Yapabilseydik" Denen Çalışmalar	Etkinin Tarif Edilmesi 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek
	Kültür, Sanat ve Spor	"Kafe Kütüphane, Gençlik Merkezi, Sanat Evi, Aktif Yaş Alma Merkezi gibi mekânlarımız sadece Türk vatandaşlarının değil, Suriyeli göçmenlerin de kullanımına açıktır. Talepleri doğrultusunda futbol sahamızdan da ücretsiz olarak faydalanmaktadırlar." (MEZİTLİ BELEDİYESİ)				
	Anti-Ayrımcılık				"Dil eğitimi ile ilgili kurslara ve diğer ortak sosyo-kültürel faaliyetlere katılmalarına ağırlık verseydik. Bu şekilde Suriyelilerin kurumlarımızla bağlarını güçlendirebilseydik." (MEZİTLİ BELEDİYESİ)	
	Sosyal Hizmet ve Yardımlar	"Şişli Belediyesi Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü'ne bağlı Göç Birimi 2015 yılında Suriyeli göçü karşısında kurulmuş bir birimdir. Kurulan Göç Birimi ile bölgede yaşayan kişilerin ihtiyaçlarını karşılayacak acil önlemler alınabilmesi adına 2016 yılı itibari ile Göçmen Dayanışma Derneği ile yapılan protokol dahilinde Mülteci Danışma ve Destek Merkezi açılmıştır. Alınan fonlar ile sığınmacıların birincil ihtiyaçlarını karşılamak (Sağlık, eğitim, hukuki vb.) hedeflenmiştir. 4 yıldır sürdürülen çalışmalar neticesinde ihtiyaçlar sonucu imkânlar dahilinde merkez çalışmaları çeşitlendirilmiş ve kadro kapasite ve sayısal olarak artırılarak çalışmalar daha kapsamlı bir hale dönüştürülmüştür. Psikolog, tercüman, akademisyen, sosyolog, sosyal çalışmacı, avukat olmak üzere birçok kişi çalışma alanına katılmış ve merkezin işleyişi çeşitlendirilmiştir." (ŞİŞLİ BELEDİYESİ)		"Şehrimizdeki göçmenlere yönelik yardımların daha etkin yapılmasını sağlamak amacıyla http://yabanciyardim.adana.bel.tr/ isimli bir yazılım geliştirilmiştir. Kurumumuz bünyesinde kullanılmakta olan bu yazılım ile yardım yapılan göçmenler ve yardımlar kayıt altına alınmakta ve mükerrer yardımlar önlenmektedir." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ) "İyi ki 15 ilçemizde Sosyal Marketler açtık." (HATAY BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)		

	TEMATİK ALAN	Kurumsal Öz Değerlendirme/ Belediyeler Tarafından Yapılan Çalışmalar	Suriyeli Göçü Karşısında 2018 Yılında Biriminiz Tarafından Yapılan Çalışmalar için Harcanan Bütçe (TL)	Başarılanlar "İyi ki Yapmışız/ Yapabilmişiz" Denen Çalışmalar	Başarılamayanlar "Keşke Yapsaydık/ Yapabilseydik" Denen Çalışmalar	Etkinin Tarif Edilmesi 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek
EKONOMİK KALKINMA	İstihdam Ortamı	"Belli dönemlerde Suriyeli göçmenleri belediyenin bazı birimlerinde istihdam ettik." (BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)			"Tarım ve hayvancılık alanında projeler üretilip kırsal bölgelerde Suriyelilere istihdam sağlanmamış olması." (SEYHAN BELEDİYESİ)	
	Mesleki Beceriler	"Nitelikli iş gücünü artırmak adına kuaförlük, hızlı okuma, bilgisayar ve girişimcilik kursları vermek için dezavantajlı konumda olan kadınlara yönelik Kadın Dayanışma Merkezi oluşturuldu. 2019-2023 döneminde doğal gaz kaynakçılığı, yazılım programlama vb. konularda sertifikalı mesleki eğitimler verilmek üzere planlamalar yapılmaktadır. Ayrıca Suriyeli göçmenlerin de kişisel gelişimleri için çalışmalar yürütülmektedir." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	"2018 yılında eğitim merkezlerinde örgün eğitime destek ve mesleki eğitimler için (hizmet alımı yoluyla eğitmen çalıştırma) 21.000.000,00 TL harcama gerçekleştirilmiştir. Adana'da yaşayan Suriyeli göçmenler dikkate alındığında 2018 yılında 2.500.000,00 TL harcama yapılmıştır." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)			
	Kurumsal Koordinasyon (ve Kamu İş Birliği)	"İletişim ve koordinasyonu artırmak için bir sosyal medya grubu oluşturulmuştur." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)		"İyi ki Uluslararası Göç Örgütü (IOM) ile Adana Büyükşehir Belediyesinin göçmenler ve mülteciler için koordine, etkili ve ölçülebilir hizmet teminini geliştirmek ve sosyal uyumu desteklemek amacıyla Adana Büyükşehir Belediyesi Göçmen Koordinasyon ve Uyum Merkezi'ni kurduk." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	"Keşke, belediye bünyesinde başta Suriyeliler olmak üzere Bursa'da yaşayan yabancı göçmenlere yönelik iş ve işlemler ile ilgili bir birim kurabilseydik." (BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	
	Katılım (Vatandaş/ STK)	"Suriyeli göçmen varlığı ile ilgili toplumsal farkındalık oluşturmak ve bilimsel yaklaşımlar geliştirmek adına kent konseyi ile birlikte bir çalıştay gerçekleştirilmiştir." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)				

BELEDİYE KURUMSAL YAPISI VE YÖNETİŞİM	TEMATİK ALAN	Kurumsal Öz Değerlendirme/ Belediyeler Tarafından Yapılan Çalışmalar	Suriyeli Göçü Karşısında 2018 Yılında Biriminiz Tarafından Yapılan Çalışmalar için Harcanan Bütçe (TL)	Başarılanlar "İyi ki Yapmışız/ Yapabilmişiz" Denen Çalışmalar	Başarılamayanlar "Keşke Yapsaydık/ Yapabilseydik" Denen Çalışmalar	Etkinin Tarif Edilmesi 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek
	STK'ler/ Uluslararası Örgütler/ Özel Sektör İş Birlikleri	"Dünya Yerel Yönetimler Akademisi (WALD) ile 2018 yılı itibarıyla yapılan protokol dahilinde Şişli'de sığınmacıların en yoğun olduğu Okmeydanı semtinde açılmış olan toplum merkezimizin sosyal uyum kapsamında hizmet verebilmesi adına merkezde birer tercüman, avukat ve psikolog görev almıştır. Bu görevliler hem Suriyeli hem Türkiyeli vatandaşlara hizmet vermektedir. Burada yürütülen çalışma bölgenin karma yapısı içinde farklılıklar ile birlikte yaşayabilmeyi mümkün hale getirmeyi amaçlamaktadır." (ŞİŞLİ BELEDİYESİ) "Dış paydaşlar için en verimli iş birliği yeni hizmetler için fiziki alanlar oluşturulması konusudur. Bu kapsamda Uluslararası Göç Örgütü (IOM) ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ile yapılan protokoller neticesinde Seyhan ilçesindeki Adana Göçmen Koordinasyon ve Uyum Merkezi ve Yüreğir ilçesinde Eğitim Merkezi oluşturulmuştur. Ayrıca bir sivil tolum kuruluşu olan SGDD-ASAM ile yapılan iş birliği protokolü ile Yüreğir ilçesinde psiko-sosyal destek merkezi oluşturulmuştur." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)		"İyi ki pek çok projeye dâhil olarak proje yönetim kapasitemizi geliştirmişiz. Pek çok kurumla network kurarak ortak çalışmalar yürütmüşüz." (SULTANBEYLİ BELEDİYESİ)		
	Bütçe ve Harcamalar				"Kurum içi bütçe kodu oluşturup, göçmenlere yönelik harcamaları takip edebilseydik." (BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)	
	Karar Alma Mekanizmaları	"2014 yılında Mülteciler ve Sığınmacılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği kurularak Suriyelilere yönelik tüm çalışmalar dernek üzerinden gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Sağlık, dil öğretimi, insani yardım, koruma, psikolojik ve fiziksel rehabilitasyon, hukuki danışmanlık, çalışma izni ve ruhsatlandırma başta olmak üzere pek çok alanda hizmet verilmektedir." (ADANA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ)		"2017 yılında Göç ve Göçmen İşleri Şube Müdürlüğü kurulmuştur. Bu birim Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı bünyesinde hizmet vermeye başlamıştır. 2020 yılından itibaren Göç ve Göçmen İşleri Şube Müdürlüğüne bağımsız bir gider bütçesi tahsis edilmesi planlanmaktadır. Kent Konseyi bünyesinde, Göç ve Mülteci Meclisi kurulmuştur. İhtiyaç duyulan hizmet alanlarında görev alacak bir Göçmen Koordinasyon ve Uyum Merkezi oluşturulmuştur. Sivil toplum hareketini güçlendirmek için belediyemiz bünyesindeki bürokratlar GÖÇYAR Derneği'ni kurmuşlardır. Bu teşkilatlanma yapısı ile karar alma mekanizmalarının göçle gelen nüfusa karşı direnç geliştirme süreci hızlandırılmıştır." (SULTANBEYLİ BELEDİYESİ)		

Belirlenen Odak Alanlar

Rezilyans değerlendirmesi, GAP'ta yer alacak odak alanlarının belirlenmesi ile tamamlanmaktadır. Bu amaçla, etki değerlendirme ve etki karşılama analizlerinin eşleştirilmesinden oluşan bir analitik çerçeve tanımlanmıştır.

Metodolojide, etki karşılama analizinin bir parçası olan "etkiyi karşılama düzeyi" daha anlaşılabilir olması için odak alanını belirleme aşaması örneklerine dâhil edilmiştir. Etki karşılama düzeyi; her bir tematik alanda, belediye tarafından yapılan çalışmalar ve iyi ki/keşke değerlendirmesi sonuçları bir arada ele alınarak yapılır. Eğer "iyi ki" denen işler "keşke" denen işlerden daha fazlaysa, etki karşılama düzeyi yüksek (4 ya da 5); daha az ise etki karşılama düzeyi düşük (1 ya da 2); hemen hemen aynı ise etki karşılama düzeyi orta (3) olarak işaretlenir.

Odak alanları belirlenirken, etki değerlendirme ve etki karşılama analizlerinin sonuçları/puanlamaları yan yana getirilir ve ikisi arasındaki farka bakılarak basit bir mantıksal değerlendirme yapılır. Eğer ilgili tematik alanda, etkinin derecesi yüksek, karşılama düzeyi düşük ise belediyenin o alandaki rezilyansı düşük; eğer hem etkinin derecesi hem de karşılama düzeyi yüksek ise belediyenin o alandaki rezilyansı yüksek demektir. Rezilyansın düşük olduğu alanlar, belediye açısından müdahale edilmesi gereken öncelikli odak alanlarını ifade etmektedir.

Yukarıdaki analitik çerçeve öncelikli alanların belirlenmesinde kullanılabilecek bir araçtır. Fakat sadece bu araç kullanılarak planlamaya konu olacak odak/müdahale alanlarının belirlenemeyeceği de belirtilmelidir. Yerel yönetimlerin mali yapısı, kurumsal kapasitesi, politik görüşler ve kentlerin toplumsal dinamikleri de en az analitik çerçeve kadar belirleyici olabilmektedir. Ayrıca, odak alanlarının, belediye hizmet alanları ile sınırlı kalmadığı da gözlenmektedir. Birçok belediye, birden çok hizmet alanını yatay kesen odak alanları belirleme yoluna gitmiştir.

Aşağıdaki örnekler, belediyelerin hem analitik değerlendirme hem de diğer faktörleri göz önünde bulundurarak tanımladığı öncelik alanlarını içermektedir.

Adana Büyükşehir Belediyesi

Adana Büyükşehir Belediyesinin Suriyeli göçmen varlığından etkilendiği hizmet alanları ve belediyenin bu etkiyi karşılama düzeyinden yola çıkılarak elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 6a: Adana Büyükşehir Belediyesi

Tematik Alanlar	**Etkinin Derecesi** 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek					**Etkiyi Karşılama Düzeyi** 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek					**Sonuç** 1: Çok zayıf 2: Zayıf 3: Orta 4: Güçlü 5: Çok güçlü				
Zabıta	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Park ve Yeşil Alanlar	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Eğitim	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
İstihdam Ortamı	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Veri ve İstatistik Toplama/ Kullanma	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Konut ve Barınma	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Çevre Temizliği ve Sağlığı	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Dil Öğretimi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Karar Alma Mekanizmaları	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Kamu Güvenliği	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Kurumsal Koordinasyon (ve Kamu İş Birliği)	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Halkla İlişkiler ve İletişim	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
İçme Suyu Temini	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Enerji (Elektrik, doğal gaz vb.)	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Bütçe ve Harcamalar	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Katı Atık Yönetimi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Kent Planlaması	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Sağlık Hizmeti	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Personel Yapısı	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Kamuya Açık Alanlara Erişim	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
İnsan Hakları	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Girişimcilik	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Ulaşım Altyapısı (Yapım, bakım, onarım vb.)	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Atık Su ve Arıtma	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Kent Bilgi Sistemi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Ulaşım Hizmetleri	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
İtfaiye	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Koruma ve Turizm	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Kültür, Sanat ve Spor	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Defin ve Mezarlıklar	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Göçmenleri Karşılama	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Toplumsal Cinsiyet Eşitliği	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Katılım (Vatandaş/STK)	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

Birimlerimizle yapmış olduğumuz mevcut durum değerlendirme toplantılarında Adana'daki göçmen varlığının ortak kullanım alanlarında, park ve bahçelerde, ticari alanlarda, ana cadde ve bulvarların temizliği ve güvenliği ile denetim alanlarında hizmetlerimize doğrudan etkileri olduğu tespit edilmiştir. Bu yaklaşımdan yola çıkılarak mevcut tematik alanlarda olmayan ve bu alt hizmet kalemlerini bir başlık altında toplayan "kent düzeni" isimli bir odak alanı oluşturulmuştur. Buradan hareketle Adana Büyükşehir Belediyesi kurumsal yapısı ve sunulan hizmetler dikkate alındığında, kent düzeni, eğitim, karar alma mekânizmaları, veri ve istatistik toplama ile kültür ve sanat alanları kurumumuzun zayıf olduğu ve direnç geliştirilmesi gereken odak alanları olarak belirlenmiştir. Bu alanları güçlendirmek için odak alanlarla ilişkili diğer tematik alanlar da birlikte değerlendirilerek faaliyetler planlanacaktır.

Odak alanlarımız ve ilgili diğer tematik alanlara baktığımızda rezilyans geliştirme sürecinde;

- Suriyeli göçmenlerin Adana iş ve ticaret hayatına daha düzenli ve etkin katılımını ve katkısını sağlamak üzere başlangıçta "Etkinin Derecesi ve Yönü" tablosundaki 39 tematik alan içinde olmayan **kent düzeni** bir odak alan olarak seçilmiş ve tematik alanlardan, zabıta, park ve yeşil alanlar, kamuya açık alanlara erişim, konut ve barınma, çevre temizliği ve sağlığı, içme suyu temini, enerji, kamu güvenliği tematik alanları bu alan altında toplanmıştır.
- Dil öğretimi, göçmenleri karşılama, katılım, insan hakları, istihdam ortamı (mesleki eğitim) ve girişimcilik tematik alanları **eğitim** odak alanı altında toplanmıştır.
- Kurumsal koordinasyon (ve kamu iş birliği), personel yapısı, bütçe ve harcamalar, toplumsal cinsiyet eşitliği, **karar alma mekanizmaları** odak alanı altında toplanmıştır.
- Koruma ve turizm ile halkla ilişkiler tematik alanları da **kültür ve sanat** odak alanında gruplanmıştır ve çeşitli faaliyetler planlanmıştır.
- **Veri ve istatistik toplama/kullanma,** tematik alanı, dar çerçeveli bir alan gibi görünmekle birlikte belediyemiz birimleri ile yapılan istişare toplantılarında, veri ve envanterlerde, kent bilgi sistemlerinde Suriyeli nüfusun istatistiklerde değerlendirmeye alınmaması veya doğru veriye ulaşılamaması nedeniyle tüm hizmet alanlarımızdaki göstergeleri olumsuz etkilemekte olduğu sonucuna varılmış ve ayrı bir odak alan olarak değerlendirilmesi uygun bulunmuştur.

Tablo 6b: Hatay Büyükşehir Belediyesi

Tematik Alanlar	**Etkinin Derecesi** 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek					**Etkiyi Karşılama Düzeyi** 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek					**Sonuç** 1: Çok zayıf 2: Zayıf 3: Orta 4: Güçlü 5: Çok güçlü				
Girişimcilik	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
İstihdam Ortamı	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Bütçe ve Harcamalar	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Katı Atık Yönetimi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Sağlık Hizmeti	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Personel Yapısı	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Sosyal Hizmet ve Yardımlar	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Halkla İlişkiler ve İletişim	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Kamuya Açık Alanlara Erişim	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Eğitim (İnşaat, bakım, onarım vb.)	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
İçme Suyu Temini	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Ulaşım Altyapısı (yapım, bakım, onarım vb.)	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Koruma ve Turizm	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Zabıta	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Konut ve Barınma	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Çevre Temizliği ve Sağlığı	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Park ve Yeşil Alanlar	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Dil Öğretimi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Kent Planlaması	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Mesleki Beceriler	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Kurumsal Koordinasyon (ve Kamu İş Birliği)	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Toplumsal Cinsiyet Eşitliği	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Katılım (Vatandaş/STK)	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Atık Su-Arıtma	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Ulaşım Hizmetleri	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
İtfaiye	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Defin ve Mezarlıklar	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
STK'ler/Uluslararası Örgütler/ Özel Sektör İş birlikleri	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

Belediyemizin etkiyi karşılama düzeyi değerlendirildiğinde, belirlenen 28 tematik alanın 13'ünde güçlü ve/veya çok güçlü durumda, 5 tematik alanda orta, 10 tematik alanda ise zayıf ve/veya çok zayıf durumda olduğu görülmektedir.

Ortaya çıkan bu tablo ani gelişen bir iç savaş sonucunda kontrolsüz olarak ilimize yaklaşık 600.000 Suriyeli göçmenin gelişi ve belediyemizin bu duruma hazırlıksız oluşunun sonucudur. Yapılan hizmetler belli bir plan çerçevesinde olmayıp mevcut imkânlar dâhilinde sorunun bertaraf edilmesine yöneliktir.

Özellikle Suriyeli göçmenlerin barınma, sağlık, sosyal hizmetler, katı atık bertarafı konularında yol açtığı sorunların çözümlenebilmesi için detaylı analizler yapılmalı, Hatay il genelinde gerçekçi bir fizibilite çalışması yürütülmelidir. Bu fizibilite ve analizler ışığında bir Göç Master Planı hazırlanarak bu plana göre etkili adımlar atılmalıdır. Tüm bu çalışmalar hayata geçirilirken devlet desteği (mevzuat düzenlemeleri, mali katkı vb.) mutlaka alınmalıdır.

Mezitli Belediyesi

Mezitli Belediyesinin odak alanları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- **Bütçe ve Harcamalar:** Belediye gelirlerini artırmaya yönelik fikir geliştirilmesi süreçlerinde ve dış kaynak ve fon kullanımında daha aktif olunması gerekmektedir.
- **Veri ve İstatistik Toplama:** Suriyelilerle ilgili dış kaynaklardan elde etmeye çalıştığımız veri ve istatistiklerin yeterli olmadığının tespiti yapılmıştır. Proje için yaptığımız çalışmalar sırasında belediyemizin 16 biriminin katıldığı çalıştayda, ilçemizdeki Suriyeliler ile ilgili kurumsal koordinasyon kapsamında veri ve istatistik kaydı tutulmadığı gözlemlenmiştir. Personel yapısı, halkla ilişkiler ve iletişim temaları da göz önünde bulundurularak, veri ve istatistik toplama odak alanı geliştirilebilir.
- **Ticaret ve Sanayi:** Mersin'deki Suriyeli İş Adamları Derneği ile yerli iş adamları arasındaki iş birliği artırılarak ekonomik kalkınmaya katkı sunmaları sağlanabilir. Ayrıca faaliyetleri arasında iş desteği bulunan Sosyal Suriye Topluluğu ile yürütülebilecek ortak çalışmalarla istihdama katkı sunulabilir.
- **Zabıta:** Zabıta ekiplerimiz yaz aylarının gelmesiyle daha çok Suriyelilerin sebep olduğu çevre kirliliği konusunda uyarılarda bulunmuştur. Denize girenleri uygun kıyafet ve görüntü konusunda da bilinçlendiren ekiplerimiz, uyarılara rağmen bu davranışları sürdürenlere cezai yaptırım uygulandığını hatırlatmıştır. Bu gibi tedbirlerin daha sık alınmasıyla çevre bilinci ile ilgili farkındalık artırılabilir.
- **Çevre Temizliği ve Sağlığı:** Çevreyi temiz kullanma bilincini aşılamak adına çocuklara yönelik kurslar ve teorik bilgiler verilip, çevre etkinlikleri (fidan dikme, çevre temizliği, doğa yürüyüşü) düzenlenebilir.

Reyhanlı Belediyesi

Reyhanlı Belediyesinin Suriyeli sığınmacıların yarattığı sorunlara karşı daha dayanıklı olabilmesi için çalışma yapılması gereken odak alanlarının aşağıdaki gibi olacağı düşünülmektedir;

- Reyhanlı Belediyesine Suriyeli göçmen sorunu devam ettiği sürece İller Bankası paylarında özel statü tanınmasının sağlanması
- Belediye bünyesinde göçmenler konusu ile ilgilenecek özel bir birimin kurulması
- Proje geliştirme, dış fonları kullanma konusunda uzman personel istihdamı ve eğitim faaliyetleri
- Belediyenin gelir artırıcı faaliyetlere ağırlık vermesi
- İlçedeki Suriyeli sığınmacılar ile yerel halk arasında oluşan gerginliğe karşı "anti-ayrımcılık"ın müdahale alanı olması, halk eğitimi, halkla ilişkiler ve iletişim, sosyal hizmet ve yardımlar, kamuya açık alanlara erişim temalarına uygun kaynaştırıcı etkinlikler düzenlenmesi
- Toplumsal cinsiyet eşitliği temasından hareketle Suriyeli göçmen ve yerli nüfus içindeki kadın, erkek, çocuk, engelli vb. grupların da ayrı bir müdahale/odak alanı olarak düşünülmesi gerekmektedir.

Reyhanlı Belediyesinin mevcut sorunları, etkiyi karşılama gücü ve uygulama kapasitesi dikkate alınarak Göç Ana Planında (GAP) yukarıdaki altı odak alanından öncelikle ilk üç temaya odaklanılması, kalan üç konunun ise paralel ve destekleyici faaliyetler olarak ilk üç odak alanı kapsamında ele alınarak belediyenin rezilyansının artırılması öngörülmektedir.

Sarıçam Belediyesi

İlçede bulunan Suriyeli kampının kapatılma ihtimali sebebiyle barınma problemi yaşaması muhtemel göçmenler için acil durum eylem planının hazırlanması gerekmektedir. Plan; barınma, salgın hastalık, sağlık, çevre kirliliği, konut/çadır ihtiyacı, mevsime bağlı hava koşulları nedeni ile yaşlı, engelli, hamile ve çocuklar için giyecek ve diğer ihtiyaçlar, sıcak yemek, yatak, ısıtma/soğutma, geçici barınma, sevkiyat için araç ve planlama, bilgi ve arşiv, mahallî halkın tepkisi gibi konulara değinmelidir.

Seyhan Belediyesi

Seyhan Belediyesi kurumsal yapısı ve sunulan hizmetler dikkate alındığında, kent bilgi sistemi, veri ve istatistik toplama, bütçe ve harcamalar, kent planlaması ve konut ve barınma alanları kurumumuzun zayıf olduğu ve direnç geliştirilmesi gereken odak alanlar olarak belirlenmiştir. Bu alanları güçlendirmek için odak alanlarla ilişkili diğer tematik alanlar birlikte değerlendirilerek faaliyetler planlanacaktır.

Odak alanlarımız ve ilgili diğer tematik alanlara baktığımızda rezilyans geliştirme sürecinde;

- Suriyeli göçmenlerin Seyhan bölgesi içerisinde kimlik sahibi olmamaları sebebiyle hizmetlerden faydalanma konusunda büyük sıkıntılar yaşadıklarını gözlemlemekteyiz. Kimliksiz göçmenleri kayıt altına alacak ve takip edecek yeterli bir yazılım sistemimizin olmaması kurumlar arası bilgi aktarım ve paylaşımı konusunda büyük sıkıntılara neden olmaktadır.
- İlçe belediyesi olmamız nedeniyle bütçemiz oldukça kısıtlıdır. Elimizdeki miktar bölgede ikamet eden nüfusa yönelik iken; bu bütçe ile bölgedeki sığınmacıları da dâhil eden bir hizmet vermeye çalışmaktayız. Belediyedeki ilgili birimlerin bütçelerini resmî nüfus üzerinden hazırlaması bu konuda büyük problem yaratmaktadır. Bu doğrultuda, STK ve kamu kurumları iş birlikleri aracılığı ile kaynakların artırılması ve çeşitlendirilmesi gerekmektedir.

Bursa Büyükşehir Belediyesi

Yapılan rezilyans değerlendirmesinde belediyenin asli görevleri arasında olan katı atık yönetiminde etkiyi karşılama düzeyinin düşük olduğu görülmektedir. Bu alandaki etki iki türlüdür. İlki katı atık yönetimi alanında kapasite gelişimi ile ilgilidir (Suriyeli göçmenlerin yaşadıkları bölgelerde altyapı çalışmalarının ve araçların sayısı gibi). İkincisi ise çevre temizliği ve geri dönüşüm alanında bilinçlendirme ve eğitim ile ilişkilidir. Suriyeli göçmenlerin ve yerel halkın çevre temizliği, çöp toplama ve geri dönüşüm alanlarında bilinçlendirilmesi, belediyenin bu alandaki yükünü azaltacak ve rezilyansını artıracaktır.

Diğer tematik alanlarda belirlenen sorunların temelinde kültürel farklılıklar ve kent yaşamına uyumda yaşanan güçlükler olduğu görülmüştür. Bu nedenle, sadece katı atık yönetimi ile sınırlı kalmayacak şekilde, Suriyeli göçmenlerin kent hayatına entegrasyonunu sağlamak ikinci odak alanı olarak belirlenmiştir.

Son olarak, Bursa'da birçok kamu ve sivil toplum kurumu Suriyeli göçmenlere yönelik çalışmalar yapmaktadır. Bu kurumlar arasında iletişimin güçlendirilmesi ve yapılan çalışmalar arasında etkileşimin sağlanması, etkiyi artıracaktır. Bu nedenle, belediyenin önderliğinde ilgili STK'ler ve kamu kurumları ile iş birliğini sağlamayı destekleyen proje ve programların hayata geçirilmesi ve çeşitli fonların kullanımı için öncülük yapılması üçüncü odak alanı olarak belirlenmiştir.

Göç Ana Planının odak alanları çerçevesinde Suriyeli göçmenlerin kente ve kent kültürüne entegrasyonu için BUSMEK Türkçe kurslarının yaygınlaştırılması; Kent Konseyi Yabancılar Meclisinin faaliyetlerinin artırılması ile kente ve kent kültürüne uyum sağlanması belediye hizmetlerinin sunumunda ortaya çıkan iş yükü ve maliyetleri azaltacaktır. Eş zamanlı olarak sosyal barış artırılarak güvenli kent ortamı sağlanacak ve belediyenin rezilyansı artırılacaktır. Bununla beraber göç olgusunun disiplinlerarası bir olgu olması sebebiyle belediyenin göçle ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ve STK'ler ile aktif iş birlikleri kurması, kaynakların verimli kullanımı, Göç Ana Planının işlevselliği ve kent yönetiminde belediyenin rezilyansının artırılması açısından önem taşımaktadır.

Osmangazi Belediyesi

Tablo 6c: Osmangazi Belediyesi

Tematik Alanlar	**Etkinin Derecesi** 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek					**Etkiyi Karşılama Düzeyi** 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek					**Sonuç** 1: Çok zayıf 2: Zayıf 3: Orta 4: Güçlü 5: Çok güçlü				
Zabıta	1	2	3	4	**5**	1	2	3	**4**	5	1	2	3	**4**	5
Park ve Yeşil Alanlar	1	2	3	4	**5**	1	2	3	**4**	5	1	2	3	**4**	5
Sosyal Hizmet ve Yardımlar	1	2	3	4	**5**	1	2	**3**	4	5	1	2	3	**4**	5
Veri ve İstatistik Toplama/Kullanma	1	2	3	**4**	5	**1**	2	3	4	5	1	**2**	3	4	5
İstihdam Ortamı	1	2	3	**4**	5	**1**	2	3	4	5	1	**2**	3	4	5
Bütçe ve Harcamalar	1	2	3	**4**	5	1	2	**3**	4	5	1	2	**3**	4	5
Konut ve Barınma	1	2	3	**4**	5	**1**	2	3	4	5	1	**2**	3	4	5
Ticaret ve Sanayi	1	2	3	**4**	5	1	2	**3**	4	5	1	2	**3**	4	5
Dil Öğretimi	1	2	3	**4**	5	1	**2**	3	4	5	1	2	**3**	4	5
Anti-Ayrımcılık	1	2	3	**4**	5	1	**2**	3	4	5	1	2	**3**	4	5
Halkla İlişkiler ve İletişim	1	2	3	**4**	5	1	**2**	3	4	5	1	**2**	3	4	5
Katı Atık Yönetimi	1	2	3	**4**	5	1	2	**3**	4	5	1	2	**3**	4	5
Personel Yapısı	1	2	3	**4**	5	1	2	**3**	4	5	1	2	**3**	4	5
Kamuya Açık Alanlara Erişim	1	2	3	**4**	5	1	2	3	**4**	5	1	2	3	**4**	5
Çevre Temizliği ve Sağlığı	1	2	3	**4**	5	1	2	**3**	4	5	1	2	**3**	4	5
Kamu Güvenliği	1	2	**3**	4	5	1	2	3	**4**	5	1	2	3	**4**	5
Kurumsal Koordinasyon (ve Kamu İş Birliği)	1	2	**3**	4	5	1	**2**	3	4	5	1	**2**	3	4	5
Kültür ve Sanat	1	2	**3**	4	5	**1**	2	3	4	5	1	**2**	3	4	5
STK'ler/Uluslararası Örgütler/ Özel Sektör İş Birlikleri	1	2	**3**	4	5	**1**	2	3	4	5	1	**2**	3	4	5
Girişimcilik	1	2	**3**	4	5	**1**	2	3	4	5	1	**2**	3	4	5
Mesleki Beceriler	1	**2**	3	4	5	**1**	2	3	4	5	**1**	2	3	4	5
Kent Planlaması	1	**2**	3	4	5	**1**	2	3	4	5	**1**	2	3	4	5

Yukarıdaki tabloya baktığımızda Suriyeli göçü karşısında belediyemizin etkilendiği hizmet alanlarının öncelikle kamusal alanlardaki faaliyetler olduğunu görmekteyiz. Bu faaliyetleri Suriyelilerin faydalanıcı ve fail olduğu alanlar olarak ikiye ayırabiliriz.

Suriyelilerin faydalanıcı olduğu faaliyetler parklar, yeşil alanlar ve caddelerin kullanımını içermektedir. Bu alanların kullanımında mevcut toplumsal normlara uymayan davranışlar sergilenmesinden kaynaklı şikâyetlerin çoğalması, buna bağlı olarak denetimlerin artması hem belediye iş gücünü ve kaynak kullanımını artırmakta hem de işleyişte revizyon yapılmasını gerekli kılmaktadır.

Diğer yandan Suriyelilerin fail olduğu yani bizzat yer aldığı iş yeri açma/işletme faaliyetinden ekonomik bir etkileşim doğmaktadır. Bazı Suriyeliler ruhsat almaktan kaçınmakta, böylelikle normal denetimlerden kaçabilmektedir. Ancak iş yeri işletme kurallarına riayet etmemeleri (gıda iş yerlerinde havalandırma/baca şartlarına uymaması, iş yeri hijyenini sağlamaması, çevreye koku ve gürültü gibi etkilerinin olması vb.) çevre halkının şikâyetlerine sebep olmaktadır. Diğer yandan Suriyelilerin kendi içlerinde alışveriş yapmaları hem sosyal uyumu hem de bölgedeki ekonomik yaşantıyı mekânsal ve sosyal olarak olumsuz etkilemektedir. Tüm bunlar uzun vadede Suriyelilerin yoğun yaşadığı bölgeleri yerel halkın terk etmesine neden olmaktadır.

Bu çerçevede çevre sağlığı ve ekonomi başlıkları iki ana odak alanı olarak belirlenmiştir. Çevre sağlığı başlığında çevre temizliği/sağlığı, park ve yeşil alanlar, katı atık yönetimi ve kamuya açık alanlara erişimi tematik alanları; ekonomi odak alanında ise bütçe ve harcamalar, konut ve barınma, sosyal hizmet ve yardımlar, personel yapısı ve veri ve istatistik toplama/kullanma yer almaktadır. Bu iki odak alanı destekleyecek önemli bir tematik alan ise dil öğretimidir.

Tablo 6d: Şişli Belediyesi

Tematik Alanlar	**Etkinin Derecesi** 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek	**Etkiyi Karşılama Düzeyi** 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek	**Sonuç** 1: Çok zayıf 2: Zayıf 3: Orta 4: Güçlü 5: Çok güçlü
İstihdam Ortamı	1 2 3 **4** 5	1 **2** 3 4 5	1 **2** 3 4 5
Bütçe ve Harcamalar	1 2 3 **4** 5	1 **2** 3 4 5	1 **2** 3 4 5
Veri ve İstatistik Toplama/Kullanma	1 2 3 **4** 5	1 **2** 3 4 5	1 **2** 3 4 5
Zabıta	1 2 3 4 **5**	1 2 **3** 4 5	1 2 **3** 4 5
Konut ve Barınma	1 2 3 4 **5**	1 **2** 3 4 5	1 **2** 3 4 5
Çevre Temizliği ve Sağlığı	1 2 3 4 **5**	1 **2** 3 4 5	1 **2** 3 4 5
STK'ler/Uluslararası Örgütler /Özel Sektör İş Birlikleri	1 2 3 4 **5**	1 2 **3** 4 5	1 2 **3** 4 5
Ticaret ve Sanayi	1 2 3 **4** 5	1 **2** 3 4 5	1 **2** 3 4 5
Park ve Yeşil Alanlar	1 2 3 4 **5**	1 **2** 3 4 5	1 **2** 3 4 5
Dil Öğretimi	1 2 **3** 4 5	1 2 **3** 4 5	1 2 **3** 4 5
Anti-Ayrımcılık	1 2 3 4 **5**	1 2 **3** 4 5	1 2 **3** 4 5
Karar Alma Mekanizmaları	1 2 3 4 **5**	1 2 **3** 4 5	1 **2** 3 4 5
Katı Atık Yönetimi	1 2 3 **4** 5	1 2 **3** 4 5	1 2 **3** 4 5
Kent Planlaması	1 2 3 4 **5**	1 **2** 3 4 5	**1** 2 3 4 5
Sağlık Hizmeti	1 2 3 4 **5**	1 2 **3** 4 5	1 2 **3** 4 5
Personel Yapısı	1 2 3 **4** 5	1 2 **3** 4 5	1 2 **3** 4 5
Kamu Güvenliği	1 2 3 **4** 5	1 2 **3** 4 5	1 2 **3** 4 5
Sosyal Hizmet ve Yardımlar	1 2 3 4 **5**	1 2 **3** 4 5	1 2 **3** 4 5
Mesleki Beceriler	1 2 3 4 **5**	1 2 **3** 4 5	1 2 **3** 4 5
Kurumsal Koordinasyon (ve Kamu İş Birliği)	1 2 3 4 **5**	1 **2** 3 4 5	1 **2** 3 4 5
Halkla İlişkiler ve İletişim	1 2 3 **4** 5	1 **2** 3 4 5	1 **2** 3 4 5
Kamuya Açık Alanlara Erişim	1 2 3 **4** 5	1 **2** 3 4 5	1 **2** 3 4 5
Eğitim (İnşaat, bakım, onarım vb.)	1 2 3 4 **5**	1 2 **3** 4 5	1 2 **3** 4 5
Toplumsal Cinsiyet Eşitliği	1 2 3 4 **5**	1 2 3 **4** 5	1 2 3 **4** 5
İnsan Hakları	1 2 3 4 **5**	1 2 **3** 4 5	1 2 **3** 4 5
Katılım (Vatandaş/STK)	1 2 3 **4** 5	1 **2** 3 4 5	1 **2** 3 4 5
İçme Suyu Temini	1 2 3 4 **5**	1 2 **3** 4 5	1 2 **3** 4 5
Girişimcilik	1 2 **3** 4 5	1 **2** 3 4 5	1 **2** 3 4 5
Enerji (Elektrik, doğal gaz vb.)	1 2 3 **4** 5	**1** 2 3 4 5	**1** 2 3 4 5
Ulaşım Altyapısı (Yapım, bakım, onarım vb.)	1 2 3 4 **5**	1 2 **3** 4 5	1 2 **3** 4 5

Atık Su ve Arıtma	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Kent Bilgi Sistemi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Ulaşım Hizmetleri	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
İtfaiye	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Koruma ve Turizm	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Kültür, Sanat ve Spor	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Defin ve Mezarlıklar	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Acil Yardım ve Kurtarma	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Göçmenleri Karşılama	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

Tabloda görüldüğü üzere etki düzeyi yüksek olan konular ile ilgili müdürlükler, Çevre Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Sağlık Müdürlüğü, Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Dış İlişkiler Müdürlüğü, Özel Kalem Müdürlüğü ve Zabıta Müdürlüğüdür. Bu müdürlükler, güvenlik, temizlik, toplumsal cinsiyet eşitliği, sosyal yardım, sağlık, eğitim alanı ile ilişkili birincil ve aynı zamanda etkiyi karşılama konusunda içerik çalışmaları yürüten ve süreci ilgiyle karşılayan müdürlüklerdir.

Çalışmalarının konu başlıklarını kapsaması ve destekleyici tutumları ile Ulaşım Müdürlüğü, Kültür Müdürlüğü ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü de katkı sağlamaktadır, ancak bu müdürlüklerin içerik konusunda verilen desteklerin farkında olmadıkları ortaya çıkmıştır. Örneğin; araç talebi doğrultusunda ulaşım desteği sağlanan etkinliğin içeriği Suriyeli göçmenleri de kapsadığı halde, bu birimler etkilenmediklerini ifade etmişlerdir.

Tabloda istihdam, insan hakları, konut ve barınma gibi sosyal hakların eksik kaldığı; kamuya açık alanlara erişim, iletişim gibi konu başlıklarının zayıf olduğu görülmektedir. Kurum içi iletişim, çalışmaların koordineli yürütülmesi hususunda sorunlar yaşanmaktadır. İş birliği içerisinde olunan Göçmen Dayanışma Derneği ile yürütülen çalışmaların belediyemiz tarafından sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekmektedir. Yapılan çalışmaların gerek içerik (psikososyal destek, hukuki destek, sağlık/acil operasyonlar konusunda destek, sosyal yardım) ve insan kaynağı (personel ihtiyacının karşılanması) gerekse faaliyetlerde merkez ile iş birliğinin olması belediyenin çalışmalarını kolaylaştırmaktadır.

Ancak yukarıda da ifade edildiği gibi psikososyal destekler, sağlık, hukuki destekler vb. konularda sürdürülebilirlik en önemli sorunların başında gelmektedir. Bu sebeple sürdürülebilirlik göç çalışmalarında birinci odak alanımız olarak belirlenmiştir. Bu problemleri asgari düzeye indirebilmek için aşağıdaki başlıklar önemsenmektedir:

- Merkez faaliyetlerinin kurumsallaşmasını sağlamak
- Riskleri ve/veya risklerin etkilerini azaltacak önlemler
- Fiziksel bir mekân temini

İkinci önceliğimiz saha araştırması yaparak alanı tanımak ve ihtiyaçları tespit etmektir. Saha araştırması sonuncu elde edilen verilerin nerelerde kullanılacak ve ne gibi faaliyetler yapılabilecek olduğuna ilişkin şöyle bir değerlendirme yapılabilir:

- Bilimsel iş birlikleri (Eğitim programları vb.)
- Yardımın ötesine geçilmesi sosyal kimlik ortaya koyabilecek hale gelinmesi

- Çalışmaların sürdürülebilir hale gelmesi için bir fiziksel mekân tahsisi
- Kadınlar ve çocuklar ile çeşitli konu başlıklarında grup çalışmaları yapılması

Üçüncü öncelik alanımız ise çalışma alanı olarak göçle ilişkili olan ancak uygulamada aktif olmayan müdürlüklerin göç ile ilgili konular hakkında bilgilendirilmesi olarak belirlenmiştir.

Sultanbeyli Belediyesi

Tablo 6e: Sultanbeyli Belediyesi

Tematik Alanlar	**Etkinin Derecesi** 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek					**Etkiyi Karşılama Düzeyi** 1: Çok az 2: Az 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek					**Sonuç** 1: Çok zayıf 2: Zayıf 3: Orta 4: Güçlü 5: Çok güçlü				
Zabıta	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Park ve Yeşil Alanlar	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Personel Yapısı	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
İstihdam Ortamı	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Veri ve İstatistik Toplama/Kullanma	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Çevre Temizliği ve Sağlığı	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Dil Öğretimi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Kurumsal Koordinasyon (ve Kamu İş Birliği)	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Katı Atık Yönetimi	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Kamuya Açık Alanlara Erişim	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Ulaşım Hizmetleri	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Kültür, Sanat ve Spor	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Göçmenleri Karşılama	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Toplumsal Cinsiyet Eşitliği	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

Sultanbeyli'de göçten en çok etkilenen birimler Temizlik İşleri Müdürlüğü, Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Müdürlüğü ve Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğüdür.

Bu müdürlüklerin etkilendikleri tematik alanlar çoğunlukla sosyal yaşam, ortak alanların kullanımı, dolaşım ve gündelik hayatı ilgilendiren konularda yoğunlaşmaktadır. Tüm bu konular kentsel yaşama uyum sağlama ile ilgili olduğundan odak alanı olarak toplumsal uyum seçilmiştir.

Belediyemizin himayesinde kurulan Mülteciler Derneği ilçede göçmenlere yönelik faaliyetleri büyük ölçüde tek çatı altında gerçekleştirmektedir. Bunlar veri/istatistik toplama, dil öğretimi, anti-ayrımcılık, sosyal uyum, sosyal hizmet ve yardımlar, meslek edindirme, eğitim, insan hakları, katılımcılık, ruhsatlandırma vb. konulardaki faaliyetleri kapsamaktadır. Bu nedenle, ilişkili alanlarda, belediye hizmetleri görece az etkilenmiştir.

Suriyeli göçü ile ilgili durum değerlendirmesi yapıldığında, belediyemizin uluslararası iş birlikleri, kurumsal koordinasyon ve veri toplama ve istatistik alanlarında kendini güçlendirdiği gözlenmiştir. Özellikle Mülteciler Derneği aracılığı ile yürütülen çalışmalar, belediyenin rezilyansını artırmada faydalı olmuştur. Bu nedenle yukarıdaki güçlü yanlarımızın, belediyenin tüm birimlerine aktarılarak kurumsal yapının güçlendirilmesi ikinci odak alanı olarak belirlenmiştir.

4. Sonuç ve Değerlendirme

Bu bölümde, RESLOG Projesi kapsamında özgün bir metodoloji olarak geliştirilen rezilyans değerlendirmesi çalışmasının, projeye dâhil olan 12 pilot belediyede yaklaşık altı ay süren uygulamalarına ilişkin sonuçlar, değerlendirmeler, karşılaşılan zorluklar, çıkarılan dersler ve öneriler yer almaktadır. Bu değerlendirmelerin geliştirilen metodolojiyi kendi çalışmalarında uygulamak isteyen belediyelere de ışık tutması hedeflenmektedir.

Kavram ve Genel Yaklaşım

- Rezilyans değerlendirmesi çalışmaları, en başta, projenin pilot belediyelerini "rezilyans" kavramı ile tanıştırmış ve bu alanda Türkiye'deki (belki de dünyadaki) ilk uygulama örneklerinin baş aktörleri haline getirmiştir. Böylelikle, göç alanında hem rezilyans kavramı ile ilgili farkındalık artmış hem de buna ilişkin uygulama örnekleri ortaya konabilmiştir.
- RESLOG kapsamında geliştirilen rezilyans değerlendirmesinin yenilikçi yanı, rezilyansı genel kabul görmüş disiplinlerin (iklim değişikliği, doğal afetler vb.) ve konuların (X kentinin rezilyansı) alanından çıkararak, yerel yönetimlere aktarmasıdır. Bu şekilde, gerçekleştirilen pilot çalışmaların da desteği ile, kurumların belirli konular/hizmet alanlarında dayanıklılıklarını artırmak üzere analiz ve planlama yapabilecekleri gösterilmiştir.
- (Suriyeliler özelinde) göç meselesi, Türkiye'deki hemen hemen tüm belediyeleri az ya da çok etkilemiştir ve etkilemeye devam etmektedir. RESLOG Projesi'nde yer alan 12 pilot belediyenin sınırları içerisinde ikamet eden toplam Suriyeli nüfusu, Türkiye'deki tüm Suriyeli nüfusunun yaklaşık %25'ine denk düşmektedir. Bu anlamda, rezilyans değerlendirmesi çalışması, göç karşısında kendi rezilyanslarını artırmak isteyen tüm belediyeler için önemli bir kaynak haline gelmiştir.
- (Suriyeliler özelinde) göç meselesi, uzunca bir süredir belediyelerce "insani yardım" boyutuyla ele alınmaktadır. Ancak belediyelerin artık daha kalıcı yaklaşımlar ortaya koyması gerekmektedir. Bu anlamda da proje yol gösterici bir niteliğe sahiptir.
- Rezilyans değerlendirmesi çalışmaları öncesinde hem kavramın yabancı olmasından hem de Suriyeli göçmenlere yönelik yerel düzeyde artan tepkisel söylemlerden çekinilmesi sebebiyle belediyelerin zaman zaman bu çalışmaya mesafeli yaklaştıkları gözlemlenmiştir. Ancak, kavram konusundaki farkındalık arttıkça ve rezilyans değerlendirmesinin "belediye hizmet alanlarını" odak haline getiren yaklaşımı benimsendikçe bu tereddütler

ortadan kalkmıştır. Bundan sonraki dönemlerde rezilyans değerlendirmesi çalışmasını uygulamak isteyen belediyelerin yine benzer tereddütlerle/dirençlerle karşılaşmaları durumunda "belediyelerin göç karşısında, birbirinden farklı tematik alanlarda kendi kurumsal kabiliyetlerini geliştirmeyi" merkezine alan bu kapsamlı ve sistematik yaklaşımın iyi anlatılması gerekmektedir.

Süreç

- 12 uygulama ortağı belediyedeki uygulama örnekleri göstermiştir ki, rezilyans değerlendirmesi çalışmasının ilk ve en önemli adımı, belediye içerisinde süreci yürütecek/koordine edecek yetkin bir ekibin kurulmasıdır. Söz konusu bu ekibin, üst yönetimin desteğini almış (resmî görevlendirme yazıları ile oluşturulmuş) olması, görevlendirildikleri süre içerisinde mümkünse belediyedeki diğer görevlerinden ayrı tutulmaları ve ekibin sürekliliğinin sağlanması çok önemlidir. Göç Birimi benzeri kurumsal yapılara sahip belediyelerde, bu çalışmalar doğrudan bu birim tarafından da yürütülebilir. Böyle bir ekibin kurulmasının çok zor olduğu belediyelerde, rezilyans değerlendirmesi çalışması, kurumsal stratejik plan hazırlanmasından sorumlu personeller tarafından gerçekleştirilebilir. Her durumda, bu çalışma (süreç içerisinde çeşitli nedenlerle eksilmeler/değişimler olabileceği de göz önünde bulundurularak) en az iki-üç kişilik bir ekip tarafından yürütülmeli ve belediyenin tüm birimlerinin en üst düzeyde katılımı ve katkısı sağlanmalıdır.
- RESLOG Projesi'nin uygulanması kapsamında, belediye içerisinde bu çalışmayı yürütecek ekiplerin kurulmasının hemen ardından, rezilyans değerlendirmesi ve devamı olan Göç Ana Planı çalışmasına ilişkin bir eğitim düzenlenmiş ve ekiplerin tüm süreç hakkında önceden bilgilendirilmeleri sağlanmıştır. Söz konusu eğitimler ve eğitim sırasında uygulanan simülasyon yöntemi (katılımcıların, tüm rezilyans değerlendirme aşamaları örnek uygulamalarla deneyimlemesinin sağlanması), rezilyans değerlendirmesi sürecinin daha iyi kavranabilmesine olanak sağlamıştır. Ancak, süreç içerisinde belediye ekiplerinde yaşanan kadro değişiklikleri ve ekibe yeni katılan kişilerin sürecin başında sunulan eğitimi almamış olmamaları, çalışmaları zorlaştırmıştır. Dolayısıyla, eğitimlerin sadece bir defa değil, süreç boyunca kısa aralıklarla tekrarlanmasında fayda bulunmaktadır. Ayrıca, etki analizi, etkinin tarif edilmesi, doğrulanması ve ölçülmesi gibi konularda eğitimler, farklı yöntemler kullanılarak birden fazla kez verilebilir.
- Rezilyans değerlendirme çalışmaları öncesinde, pilot belediye ekiplerinin kullanımı için bir rehber hazırlanması, dağıtılması ve ekiplerin süreç boyunca planlama uzmanları tarafından desteklenmesi çok faydalı olmuştur. Dolaysıyla, bu çalışmayı uygulamak isteyen belediyeler açısından bu rehberin yaygınlaştırılması, rehberi uygulayan belediyelerin ise kendi deneyimlerini aktararak bunu geliştirmeleri doğru bir yaklaşım olacaktır.
- Rezilyans değerlendirmesi çalışmasının belediye içerisinde sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için belediye üst yönetiminin sürekli ve kararlı desteğinin alınmasının çok önemli olduğu görülmektedir. Buna yönelik olarak, süreç boyunca belediye üst yönetiminin gelişmeler hakkında düzenli bir şekilde bilgilendirilmeleri önerilir. Bu aynı zamanda, karşılaşılabilecek zorlukların, yönetimin desteğiyle daha kolay ve hızlı bir şekilde aşılmasını da sağlayabilir.

- Rezilyans değerlendirmesini hazırlayan ekiplerin kurumdaki diğer birimler ile etkili iletişim kurabilecek kişilerden oluşması gerekmektedir. Zira sağlıklı bir rezilyans değerlendirmesi için belediye içindeki tüm birimler değerlendirme süreçlerine katılmalıdır. Ayrıca birim çalışanları konu ile ilgili kişisel görüşlerini kolaylıkla kurumsal etki olarak sunabilmektedir. Yapılan görüşmelerde, aradaki farkın aktarılması ve konuya belediye hizmetleri perspektifi ile yaklaşıldığının teyit edilmesi zorunludur.
- Proje kapsamında yürütülen rezilyans değerlendirme çalışmaları, 2019 mahallî idareler seçim sürecinden oldukça olumsuz etkilenmiştir. Dolaysıyla, benzer bir çalışmayı yapmak isteyen belediyelerin, herhangi bir yerel seçim döneminden en az iki ay öncesinde çalışmayı bitirmeleri önerilir. Böylece, değerlendirme sonuçlarının, seçim sonrasında hazırlanacak yeni belediye stratejik planına girdi vermesi sağlanabilir.

Yöntem ve Araçlar

- Rezilyans değerlendirmesi çalışması, belediyelerin göç ve göçün etkileri karşısında daha dayanıklı, hazırlıklı ve tedbirli hale gelebilmeleri için geliştirilmiş özgün bir araçtır. Çalışmalar boyunca ortaya konan yöntemler, pilot belediyelerin oldukça ilgisini çekmiş, bazı belediyeler kendi stratejik plan çalışmalarında bu yöntemleri uygulamışlardır. Bu açıdan bakıldığında, yöntemin başarıyla uygulandığı söylenebilir.
- Rezilyans değerlendirmesinin en önemli unsuru, göçün, belediyenin farklı tematik alanları üzerindeki etkilerini ortaya koyabilmek, bunları ölçmek ve doğrulamaktır. Yürütülen çalışmalar boyunca, belediyelerin en çok bu konuda zorlandıkları görülmüştür, çünkü bu etkilerin ortaya konabilmesi, doğrulanması ve etki derecesinin ölçülebilmesi için uygun veriye ihtiyaç vardır. Örneğin bazı durumlarda “veri olmadığı” ya da “veri tutulmadığı” bilgisi verilmiş; bazı durumlarda ise veri, zaman darlığı ve iş yükü sebebiyle toplanamamıştır. Ancak her durumda, bu çalışma belediyelere bir "veri farkındalığı" kazandırmıştır. Hatta birçok pilot belediye, çalışma neticesinde odak alan olarak “veri toplama” konusuna yönelmiştir.
- Verinin olmadığı durumlarda yapılan etki değerlendirmesi, kaçınılmaz olarak öznel görüşleri yansıtmaktadır. Bu durumda, belirtilen etkinin birim içindeki farklı kişiler, farklı birimlerden kişiler ya da dış paydaşlar tarafından teyit edilmesi bir doğrulama aracı olarak kullanılabilir.
- Veri konusundaki diğer önemli bir husus ise, çalışma boyunca belediyelerin yürüttükleri farklı veri toplama yöntemleri olmuştur. Kimi belediyeler, odak grup toplantıları, birebir toplantılar ve çalıştaylar düzenleyerek kimi belediyeler ise resmî yazışma, anket vb. yöntemler ile veri toplama süreçlerini işletmişlerdir. Bu çalışmayı uygulamak isteyen belediyeler, kendi kurumsal yapıları/koşulları çerçevesinde bu yöntemlerden herhangi birisini ya da birkaçını bir arada kullanabilirler. Ancak her durumda önemli olan, çalışmaya konu olan rezilyans değerlendirmelerinin belediyenin tüm birimlerinin katılımı ve katkısı alınarak yapılmasıdır.
- Veri toplama konusunda kurum içi katılımın yanında kurum dışı paydaş (dış paydaş) katılımı da çok önemlidir. Burada bahsedilen dış paydaş katılımı sadece belediye dışındaki diğer kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, özel sektör değil aynı zamanda çalışmaya konu olan göçmen gruplarının kendileridir. Her ne kadar RESLOG Projesi kapsamındaki uygulamalarda, zaman darlığı, seçim ortamının uygunsuz koşulları

gibi sebeplerle dış paydaş katılımı çok sınırlı kalmış olsa da çalışmanın geniş bir zamanda yapılması halinde, dış paydaş katılımı ve katkısının alınmasında büyük fayda vardır. Nitekim, proje çalışmaları sırasında bazı pilot belediyeler bunu gerçekleştirebilmiş ve olumlu neticeler elde etmişlerdir.

- Rezilyans değerlendirmesi çalışması, projenin pilot belediyelerinde uzman desteğiyle yürütülmüştür, ancak söz konusu belediyeler, ileriki zamanlarda bu çalışmayı herhangi bir uzman desteği almadan rahatlıkla tekrarlayabilirler. Bu çerçevede, rezilyans değerlendirmesinin proje kapsamında bir seferlik yapılan bir çalışma olarak kalmaması önerilir.

- Pilot uygulamalarda, rezilyans değerlendirmesi sonuçları, hazırlanan göç ana planlarına (GAP) girdi olarak kullanılmıştır. Ancak bu çalışma, belediyelerin kurumsal stratejik planları için de önemli katkılar sunabilir. Özellikle çalışma sonuçlarının stratejik planların mevcut durum analizlerine dâhil edilmesi ve bu çerçevede plana girecek şekilde yeni stratejiler, hedefler, faaliyetler belirlenmesi faydalı olacaktır.

- RESLOG Projesi kapsamında gerçekleştirilen rezilyans değerlendirmesi çalışması Suriyeli özelinde göçün yerleşme aşamasına, diğer bir deyişle bugüne, odaklanmıştır. Ancak daha derinlemesine bir çalışma yapılmak istendiğinde, ortaya konan yöntem ve araçlar, göçün ilk geliş (geçmiş) ve uyum (gelecek) aşamaları için de kullanılabilir.

Genel Değerlendirme

- Suriyeli göçünün belediyeler açısından en önemli katkısı, göç ve göçmen meselesinin belediyelerce artık gündeme alınmış olmasıdır. Hatta bazı belediyeler bu konuya ilişkin birimler kurmaktadırlar. Bu çerçevede, rezilyans değerlendirmesi çalışması, belediyelerin göç konusunda kullanabilecekleri analitik bir değerlendirme aracı olarak görülebilir.

- Bu araç, hem birbirinden çok farklı tematik alanları ve göçün bu tematik alanlar üzerindeki etkilerini irdelemesi sebebiyle göç konusuna geniş bir perspektif kazandırmakta, hem de bu yönüyle kurum içi katılımı zorunlu hale getirmesinden dolayı, birimler arası iletişim, iş birliği, koordinasyon ve eşgüdümün sağlanmasına da katkı sunmaktadır. Aynı zamanda, daha önce göç konusunu hiç ele almamış, kendi bakış açısıyla analiz etmemiş belediye birimlerinin göç konusundaki farkındalığının artmasına da olanak sağlamaktadır.

- Her ne kadar bu araç, özel olarak Suriyeli göçünü ve bunun etkilerini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş olsa da çalışmanın, belediyelerin karşı karşıya oldukları/olabilecekleri her türlü göçün etki değerlendirmesinde kullanılabilmesi mümkündür.

- Benzer şekilde, bu araç her ne kadar belediyelerin göç karşısındaki mevcut durumlarını irdelese de sonuçları itibarıyla belediyenin kurumsal kapasitesini/kabiliyetini ortaya çıkarması bakımından da kıymetlidir.

- Rezilyans değerlendirmesi çalışması, proje kapsamında göç ana planlamasının bir parçası olarak kurgulanmıştır dolayısıyla bunu kullanmak isteyen belediyelerin de çalışma sonuçlarını bir plana (örneğin stratejik planlarına) yansıtmaları beklenir.

- Son olarak, RESLOG Projesi kapsamında özgün bir çalışma olarak geliştirilen rezilyans değerlendirmesi, diğer başka belediyelerce de uygulanıp, yöntemsel olarak daha da geliştirilmeye açıktır. Unutulmamalıdır ki, burada amaç, önerilen yöntemlerin birebir uygulanması değil, yöntemin varmak istediği sonuca ulaşabilmektir.

Ek: Öneri Gösterge Seti

	TEMATİK ALAN	TANIM	ÖRNEK GÖSTERGELER
KENTSEL ALTYYAPI VE ÇEVRE	**İçme Suyu Temini**	İçme suyunun temin edilmesi ve hanelere ulaştırılması; içme suyunun kirlenmesine karşı tedbirlerin alınması; klorlama; kayıp-kaçakların önlenmesi; şebeke bakım onarımı; kalite kontrol çalışmaları vb. çalışma ve hizmetleri kapsar. Büyükşehir belediyesi olan illerde bu hizmet alanı büyükşehir belediyelerinin görevidir.	Günlük su tüketimi (litre/kişi-gün) Günlük su arzı (litre/kişi-gün) Kayıp-kaçak miktarı (m^3) İçme suyu şebekesine bağlı olmayan konut sayısı İçme ve kullanma suyu arıtma tesisi kapasitesi (bin m^3/yıl) Su fiyatı değişimi (bir önceki yıla oranla %)
	Atık Su ve Arıtma	Atık su ve arıtma suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak, bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek, atık su kontrolü gibi hizmet alanlarını kapsar.	Belediyenin su ve kanalizasyon işletme gelirleri (TL) Belediyenin su ve kanalizasyon işletme giderleri (TL) Deşarj edilen kişi başı günlük atık su miktarı (litre/kişi-gün) Atık su arıtma tesisleri kapasitesi (m^3/gün)
	Çevre Temizliği ve Sağlığı	Çevre kirliliğinin oluşmaması için gerekli tedbirleri almak, yolları ve açık alanları temizlemek, kirlilik kontrolü, inşaat ve hafriyat atıkları yönetimi gibi hizmet alanlarını kapsar.	Hava kalitesi (ppm) Gürültü kirliliği (Lgündüz cinsinden 55 dBA üzeri alanlarda ikamet eden nüfus) Karbon dioksit emisyon miktarı (CO_2 ton/gün) Sokak temizliği için istihdam edilen personel/araç sayısı Sokaklardan toplanan çöp miktarı (ton) Çevre temizliği hizmetleri ile ilişkili gelen şikâyet sayısı
	Katı Atık Yönetimi	Katı atık toplamak, taşımak, ayrıştırmak, geri kazandırmak, ortadan kaldırmak, depolamak gibi hizmetleri kapsar.	Belediyede toplanan atık miktarı (ton/yıl) Kişi başı üretilen yıllık katı atık miktarı (kg) Geri dönüşümü yapılan katı atık miktarı (kg) Kişi başı ortalama belediye atık miktarı (kg/kişi-gün) Bin kişiye düşen katı atık toplama ve aktarma/araç sayısı Bin kişiye düşen katı atık toplama ve aktarma/personel sayısı Ayrıştırılan atığın toplam atığa oranı (%) Vahşi depolama ile saklanan katı atık miktarı (ton) Katı atık yönetimi hizmetleri ile ilişkili gelen şikâyet sayısı
	Ulaşım Altyapısı (Yapım, bakım, onarım vb.)	Kent içi nitelikte taşıt ve yaya yollarının bakım ve onarımını yapmak, yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmak; trafiği düzenleme amacı ile trafik işaret levhaları, ışıklı ve sesli trafik işaretleri, yer işaretlemeleri temin ve tesis etmek, bunların devamlılığını ve işlerliğini sağlamak; açık ve kapalı park yerleri (otopark) alt ve üst geçitler yapmak, yaptırmak, işletmek gibi hizmet alanlarını kapsar.	Belediye yetki alanındaki toplam yol uzunluğu (km) Belediye yetki alanındaki asfaltlanmamış yol uzunluğu (km) Otopark alanı (araç adet) Son bir yılda bakımı yapılan yol uzunluğu (km) Son bir yılda gerçekleşen trafik kazası sayısı Ulaşım hizmetleri ile ilişkili gelen şikâyet sayısı Ulaşım altyapısının bakım maliyetlerindeki değişim (yıllık/TL)

	TEMATİK ALAN	TANIM	ÖRNEK GÖSTERGELER
KENTSEL ALTYYAPI VE ÇEVRE	**Park ve Yeşil Alanlar**	Yeşil alan olacak yerleri projelendirmek ve uygulamasını yapmak; yeşil alan ve parkların bakım ve onarımını yapmak; ağaçlandırma çalışmaları yapmak, yeşil alanlara sulama tesisatı ve kent mobilyaları yerleştirmek, bunların bakımını yapmak; kent sakinlerine çevre bilinci aşılamak gibi hizmet alanlarını kapsar.	100.000 kişiye düşen yeşil alan (m^2) Kişi başına düşen aktif yeşil alan (m^2) (parklar, kent parkları, çocuk oyun alanları vb.) Son bir yılda hizmete açılan yeşil alan miktarı (m^2) Son bir yılda hasar gören/yenileme ya da bakımı yapılan kent mobilyası (adet/TL) Park ve yeşil alanların bakım maliyetlerindeki değişim (yıllık/TL) Park ve bahçeler ile ilişkili gelen şikâyet sayısı
	Kamuya Açık Alanlara Erişim	Kentsel yaşamı canlandırmak ve toplumsal ilişkileri güçlendirmek üzere kamuya açık alanlar oluşturmayı ve kent sakinlerinin bu alanlara erişimini ve etkin bir şekilde kullanımını sağlayacak faaliyetleri kapsar.	Her mahalledeki kamusal açık alan miktarı (park, meydan vb.) (m^2)
	Konut ve Barınma	Düzenli kentleşmeyi sağlamak, yerleşmenin konut, sanayi ve ticaret alanı ihtiyacını karşılamak amacıyla imarlı ve alt yapılı arsa üretimi; dar gelirlilere yönelik sosyal konut yapımı gibi hizmet alanlarını kapsar.	Mahalle düzeyinde ortalama konut fiyatı/ortalama hane halkı gelir oranı Mahalle düzeyinde ortalama kira fiyatı/ortalama hane halkı gelir oranı Riskli konut alanı (m^2) Gecekondularda yaşayan kentsel nüfusun oranı (%) Sosyal konut/toplam konut oranı Temel işlevleri eksik olan konut oranı Kişi başı ortalama yaşam alanı (m^2) Evsiz sayısı Oda başına düşen kişi sayısı Son bir yılda iskân ruhsatı verilen toplam konut sayısı Son bir yılda üretilen toplam sosyal konut sayısı
	Enerji (Elektrik, doğal gaz vb.)	Sokak ve açık alan aydınlatması; enerji tasarrufu ve verimliliğini artırmak, yenilenebilir enerji kullanımını teşvik etmek ve artırmak; doğal gaz dağıtımı gibi hizmet alanlarını kapsar.	Kişi başına düşen elektrik tüketimi (kw saat) Ortalama konut elektrik tüketimi (kw saat/konut birimi) Yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen enerjinin toplam enerjiye oranı (%) Katı yakıt (odun, kömür vb.) ile ısınan hane sayısı
	Ulaşım Hizmetleri	Trafiğin akışını kolaylaştırmak, gereksiz durma ve duraklamaları önlemek, trafik akımı programları ile toplu taşıma araçlarının kalkış, varış ve ara durakları için zaman tarifeli programlar yapmak ve uygulamaya koymak; toplu taşıma yapmak, bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemini kurmak ve işletmek; trafik düzenlemesine yönelik faaliyetler yürütmek; yapım ve bakımından sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmak; çocuklar için trafik eğitim tesisleri yapmak gibi hizmetleri kapsar. Bu hizmetlerin bir kısmı büyükşehir belediyelerinin sorumluluğundadır.	Karayolu toplu taşımanın toplam ulaşım sefer sayıları içindeki payı (%) Raylı toplu taşımanın toplam ulaşım sefer sayıları içindeki payı (%) Bireysel yolculukların toplam ulaşım içindeki payı (%) 1.000 kişiye düşen kayıtlı otomobil sayısı evden işe ortalama erişim süresi Herhangi bir toplu taşıma durağına 500m mesafede olan nüfusun toplam nüfusa oranı Ulaşım türüne göre günlük katedilen mesafe Toplu taşıma duraklarına yakın olan konutların toplam konut sayısına oranı Ulaşım hizmetleri ile ilişkili gelen şikâyet sayısı Toplu taşıma duraklarına yakın olan nüfusun toplam nüfusa oranı

KENTSEL HİZMETLER	TEMATİK ALAN	TANIM	ÖRNEK GÖSTERGELER
	Kent Planlaması	Kentin sosyo-ekonomik gelişimi için uzun dönemli hedef ve stratejiler belirlemek; arazi kullanımını düzenlemek; nüfus yoğunluklarını düzenlemek; ihtiyaç duyulan teknik ve sosyal altyapının adil ve dengeli dağılımını sağlamak amacıyla plan ve programlar yapma görevlerini kapsar.	Yeşil alanların toplam alana oranı (%) Son bir yılda kentsel gelişmeye açılan alan (ha) Mahalle düzeyinde yıllık nüfus yoğunluğu değişimi (kişi/ha) İlköğretim yerleşme mesafesi sınırı içinde bulunmayan yapı sayısı 10 dakika yürüyüş mesafesinde bir park/kentsel açık alan bulunmayan yapı sayısı Toplam nüfus artış hızı (Suriyeli göçmenlerin de eklenmesiyle) Yaş gruplarına göre nüfus dağılımı (Suriyeli göçmenlerin de eklenmesiyle) Kentsel alanlardaki nüfus artış hızı (Suriyeli göçmenlerin de eklenmesiyle) Toplam yerleşik nüfus (Suriyeli göçmenlerin de eklenmesiyle)
	Veri ve İstatistik Toplama/Kullanma	Coğrafi ve kent bilgi sistemleri oluşturmak üzere kente dair mekânsal ve sosyo-ekonomik veriler toplamak; bunları dijital ortama aktarmak ve güncel tutmak ile ilişkili görevleri kapsar.	Dijital ortama geçirilmiş haritaların toplam haritaların sayısına oranı Veri toplamak üzere sensör yerleştirilmiş yol uzunluğu Belediye veri tabanına kayıtlı hane sayısı
	Kamu Güvenliği	Yerleşimin düzeni ve esenliği ile ilgili görevleri kapsar. Belediye karar organları tarafından alınmış karar, emir ve yasakların uygulanması; bunlara uygunluğun denetlenmesi, kamu mallarına zarar verilmesinin önlenmesi ile ilgili görevler bu maddeye dahildir.	1.000 kişiye düşen kayıtlı suç oranı 100.000 kişiye düşen trafik kazalarına bağlı ölüm 100.000 kişiye düşen genç suçlu sayısı Suç mağduru çocuk sayısı Suça sürüklenen çocuk sayısı Gasp/soygun vakalarının yıllara göre değişimi Haneye tecavüz vakalarının yıllara göre değişimi Dolandırıcılık vakalarının yıllara göre değişimi Son bir yılda gerçekleşen trafik kazası sayısı Kamu güvenliği hizmetleri ile ilişkili gelen şikâyet sayısı
	Zabıta	Harç, vergi, yetki belgesi, ruhsat, pul, bandrol vb. denetimi; arsa ve yapı denetimi, belediye personelinin (fen işleri, imar, sağlık) görevini yerine getirmesine yardımcı olma; çevre temizliği ve sağlığını koruma ile ilgili görevleri kapsar.	100.000 kişiye düşen zabıta sayısı Zabıta hizmetleri ile ilişkili gelen şikâyet sayısı
	İtfaiye	İtfaiye hizmetlerinin (yangına müdahale, arama-kurtarma, ilk yardım, su baskınlarına müdahale, iş yerlerini denetlemek vb.) kesintisiz olarak yürütülmesini kapsar.	Son bir yılda müdahale edilen yangın sayısı Son bir yılda itfaiyeye yapılan başvuru sayısı
	Acil Yardım ve Kurtarma	Doğal ve insan kaynaklı afetler ile diğer acil durumlara müdahale etmeye yönelik hizmetleri kapsar.	Son bir yılda acil yardımlar için harcanan miktar (TL) Son bir yılda müdahale edilen acil durum sayısı
	Koruma ve Turizm	Yerleşim sınırları içindeki doğal, tarihi ve kültürel varlıkların bakımı, korunması ve turizme kazandırılması ile ilgili hizmetler ile turist çekmek üzere kentin tanıtılması gibi çalışmaları kapsar.	Korunan doğal alanların toplam alana oranı Korunan yapılaşmış (tarihi/kültürel) alanların toplam alana oranı Kenti ziyaret eden turist sayılarının yıllara göre değişimi
	Defin ve Mezarlıklar	Mezarlık alanlarının açılması, bakımı ve işletilmesi; cenazenin taşınması ve defini ile ilgili hizmetleri kapsar.	Son bir yılda açılan mezarlık alanı (m^2) Son bir yılda kaldırılan cenaze sayısı Mezarlık doluluk oranlarındaki değişim Defin hizmetlerindeki yıllık değişim (kişi) Defin ve mezarlık hizmetleri ile ilişkili gelen şikâyet sayısı

	TEMATİK ALAN	TANIM	ÖRNEK GÖSTERGELER
SOSYAL KALKINMA	**Eğitim (İnşaat, bakım, onarım vb.)**	Eğitim tesislerinin bakımı, onarımı, ihtiyaç halinde yeni dersliklerin yapımı ile ilgili hizmetleri kapsar.	İlköğretimde ortalama sınıf büyüklüğü Ortaöğretimde ortalama sınıf büyüklüğü
	Sağlık Hizmeti	Halk sağlığı da dahil olmak üzere her türlü sağlık hizmetinin verilmesi ile sağlık tesislerinin bakım, onarım ve işletilmesi hizmetlerini kapsar.	1.000 kişiye düşen ambulans sayısı 1.000 kişiye düşen aile hekimi sayısı Yabancı dil bilen sağlık personeli sayısı 1.000 kişiye düşen doktor sayısı 1.000 kişiye düşen hastane yatak sayısı İlköğretim zorunlu aşılanma oranı Belediye sağlık kurumlarının hizmet verdiği kişi sayısı Sağlık hizmetleri ile ilişkili gelen şikâyet sayısı
	Dil Öğretimi	Göçmen ve mültecilerin toplumsal yaşama katılımını kolaylaştırmak amacı ile Türkçe öğrenmelerini sağlayacak hizmetleri ve göçmen ve mültecilerle iletişimi kolaylaştırmak amacı ile belediye personeline yabancı dil eğitimi verilmesi hizmetlerini kapsar.	Verilen eğitim sayısı Eğitimlere katılan kişi sayısı
	Göçmenleri Karşılama	Göçmen ve mültecilerin belediyeye geldikleri anda gerek duyulan beslenme, barınma, giyecek gibi acil gereksinimlerinin karşılanması hizmetlerini kapsar.	Göçmenlere verilen gıda, giysi yardım miktarı Barınma hizmeti sağlanan göçmen sayısı Sağlık hizmeti sağlanan göçmen sayısı
	Kültür, Sanat ve Spor	Toplumsal hayatın canlanması, toplumun kültür, sanat ve spor faaliyeti taleplerinin karşılanması ile bu faaliyetleri yerine getirmek isteyenlere destek verilmesi ile ilgili hizmetleri kapsar.	1.000 kişiye düşen kütüphane alanı (m^2) 1.000 kişiye düşen sergi alanı (m^2) 1.000 kişiye düşen sinema/tiyatro koltuğu Yerleşmede son bir yılda gösterimi yapılan sinema/tiyatro eseri sayısı Yerleşmede son bir yılda gerçekleştirilen amatör spor etkinliği sayısı 1.000 kişiye düşen açık spor alanı (m^2) 1.000 kişiye düşen kapalı spor alanı (m^2) Kültür, sanat ve spor hizmetleri ile ilişkili gelen şikâyet sayısı
	Anti-Ayrımcılık	Göçmen ve mülteciler de dahil olmak üzere farklı toplumsal gruplara yönelik toplumda oluşabilecek ayrımcı düşünce ve davranışların önlenmesi ile ilgili hizmetleri kapsar.	Ayrımcılık karşıtı bilinçlendirme faaliyetlerine katılan ya da bu faaliyetlerden faydalanan kişi sayısı Uyuma yönelik gerçekleştirilen faaliyet/eğitim sayısı Göçmen ve vatandaşların bir arada bulunduğu etkinlik sayısı
	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği	Toplum içinde kadın-erkek eşitliğinin sağlanması; kadınların toplumsal yaşama ve iş hayatına katılımı ile siyasette temsil edilmeleri alanlarındaki hizmet ve çalışmaları kapsar.	Kadın işsizlik oranı Yönetici konumundaki çalışanlar arasında kadınların oranı Belediye meclisindeki kadın oranı
	İnsan Hakları	Temel insan hakları konusunda toplumun bilinçlendirilmesi ile insan hakkı ihlallerinin önlenmesi alanlarındaki hizmet ve çalışmaları kapsar.	İnsan hakları ile ilişkili verilen eğitim ve bilinçlendirmeye yönelik faaliyet sayısı Temel insan haklarının ihlali ile ilgili (yerleşikler ve mülteciler tarafından) şikâyet sayısı Engelli erişimine yönelik düzenleme yapılmış kamu binalarının toplam kamu binalarına oranı
	Sosyal Hizmet ve Yardımlar	Göçmen ve mülteciler de dahil olmak üzere dar gelirliler ve ihtiyaç sahiplerine yapılan aynı ve nakdi yardımlar ile bu alandaki diğer hizmetleri (ev temizliği, bakım vb.) kapsar.	Yoksulluk sınırı altında yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranı Sosyal desteğe bağımlı olan hanelerin toplam hanelere oranı İşsizlik maaşı alan kişi sayısı Ayni ve nakdi sosyal destek alan kişi sayısı Sosyal hizmetler ile ilişkili gelen şikâyet sayısı

	TEMATİK ALAN	TANIM	ÖRNEK GÖSTERGELER
EKONOMİK KALKINMA	**İstihdam Ortamı**	Kentin ekonomik kalkınmasını desteklemek üzere istihdam ortamını iyileştirmeye yönelik (iş arayanları yönlendirme, yeni istihdam yaratacak girişimleri destekleme, bu konuda proje yazma, uygulama ve iş birlikleri geliştirme vb.) hizmetleri kapsar.	Tarım istihdamı (kişi) Sanayi istihdamı (kişi) Hizmetler istihdamı (kişi) Son bir yılda yerleşmede yaratılan toplam istihdam (kişi) Yerleşme toplam istihdamının bir önceki yıla göre artış oranı (%) Yerleşmede üniversite mezunu çalışanların toplam istihdama oranı (%) Ortalama hane halkı geliri (TL)
	Mesleki Beceriler	Nitelikli iş gücünü artırmak üzere kent sakinlerinin mesleki becerilerini geliştirmeye yönelik hizmet ve çalışmaları kapsar.	Meslek lisesi öğrencisi/toplam lise öğrencisi oranı (%) Yerleşmede meslek eğitimi veren kurumlardan son bir yılda mezun edilen kişi sayısı Yerleşmede son bir yılda düzenlenen yaşam boyu öğrenme faaliyeti sayısı
	Girişimcilik	Kentin ekonomik kalkınmasını desteklemek üzere yeni işletmelerin ve iş alanlarının açılmasını desteklemek; gençlerin ve kadınların bağımsız iş hayatına atılmalarını cesaretlendirmek ve belediye sınırları içinde iş kurmak ve iş yeri açmak isteyenlerin yönlendirilmesine yönelik hizmet ve çalışmaları kapsar.	Yerleşmede son bir yılda açılan iş yeri sayısı Yerleşmede son bir yılda kapanan iş yeri sayısı Son bir yılda girişimcilik eğitimi verilen kişi sayısı
	Ticaret ve Sanayi	Ekonomik kalkınmayı desteklemek üzere kentteki üretim ve ticaret ortamını iyileştirecek hizmetler (ticaret merkezlerinin kurulması, yayalaştırma çalışmaları vb.) ile bu doğrultuda kentteki sanayi ve ticaret erbabı ile birlikte yürütülen faaliyetleri (fuar düzenleme vb.) kapsar.	Kişi başı millî gelir (TL) Kişi başı yaratılan katma değer (TL) Yerleşmeye kayıtlı işletmelerden yapılan ihracat miktarı
	Kurumsal Koordinasyon (ve Kamu İş Birliği)	Belediye içinde birimler arası iletişim ve koordinasyonu güçlendirecek faaliyetler ile diğer kamu kurumları ile iş birliğini artırarak hizmetlerin daha etkin sunumunu sağlayacak faaliyetleri kapsar.	Katılım sağlanmış olan il içi koordinasyon kurulu toplantı sayısı Kurumlar arası dijital iletişim sisteminin varlığı
	Halkla İlişkiler ve İletişim	Belediye hizmetlerinin kent sakinlerine duyurulması, gelen öneri ve şikâyetlerin değerlendirilmesi ile sorunların çözümüne yönelik hizmetleri kapsar.	Düzenlenen toplantı/iletişim faaliyeti sayısı Medya demeci/basın bülteni sayısı İnternet sayfasına girilen haber/güncelleme sayısı Atılan tweet sayısı
	Katılım (Vatandaş/STK)	Sivil toplumun kent yönetimi ve planlamasına etkin katılımının sağlanması ile kent konseylerinin bu doğrultuda aktif olarak kullanılmasına yönelik hizmet ve çalışmaları kapsar.	Kent konseyine kayıtlı STK sayısı Yerleşmede kayıtlı STK sayısı Belediyenin son bir yılda düzenlediği vatandaş katılımı amaçlı toplantı sayısı

BELEDİYE KURUMSAL YAPISI VE YÖNETİŞİM	TEMATİK ALAN	TANIM	ÖRNEK GÖSTERGELER
	STK'ler/ Uluslararası Örgütler/ Özel Sektör İş Birlikleri	Kentin sosyo-ekonomik gelişmesi ve belediye hizmetlerinin daha etkin ve verimli olarak sağlanabilmesi için ulusal ve uluslararası (AB, BM vb.) kurumlar ile yapılan iş birlikleri ve geliştirilen projeleri kapsar.	Son bir yılda gerçekleştirilen uluslararası ortaklık sayısı Son bir yılda fon başvurusu yapılan proje sayısı Son bir yılda tamamlanan proje sayısı Göçmenlere yönelik geliştirilen/yürütülen proje sayısı
	Personel Yapısı	Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesi için ihtiyaç duyulan personelin (yeterli olarak) sağlanması, eğitilmesi ve etkin olarak kullanılmasına yönelik kurumsal düzenlemeleri kapsar.	1.000 kişiye düşen belediye park ve bahçeler personeli 1.000 kişiye düşen belediye fen işleri personeli 1.000 kişiye düşen belediye zabıta personeli 1.000 kişiye düşen belediye sosyal destek hizmetleri personeli
	Bütçe ve Harcamalar	Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesi için ihtiyaç duyulan bütçe ve bu amaçla kullanılabilecek kaynakları (harçlar, vergiler, iştirak gelirleri vb.) kapsar.	Belediyenin acil durumlarda kullanıma sokabileceği bütçe (TL) Belediye toplam gelirlerinde yıllık değişim Belediye öz gelirleri (TL) Belediye öz gelirlerinde yıllık değişim Belediyenin göçmenlere yönelik doğrudan ya da dolaylı hizmetlerinin toplam bütçe içerisindeki payı (yıllara göre değişim)
	Karar Alma Mekanizmaları	Etkin bir kurumsal yönetimi ve kurum içinde kararların hızlı ve sağlıklı bir şekilde alınmasını sağlamaya yönelik çalışmaları ve uygulamaları (örneğin koordinasyon toplantıları, mail grupları, belediye içi iletişim sistemi vb.) kapsar.	Kurum içi koordinasyon toplantı sayısı Kurum içi dijital iletişim sisteminin varlığı

* Tablodaki göstergeler örnek niteliğindedir. Belediyelerin rezilyans değerlendirmesinde ihtiyaca yönelik özgün göstergeleri kullanması gerekmektedir.

Göç Ana Planında kullanılan göstergeler genel nitelikte değil, Suriyeli göçü ile ilişkili olmalıdır.

Göstergelerin ilgili oldukları alandaki ilerlemeyi ortaya koyabilmesi için geçmişe dönük olarak da toplanması ve işlenmesi gerekmektedir. Burada, belediyenin (ve kentin) göç hikâyesinde, özellikle Suriyeli göçünün dönüm noktalarının öncesi ve sonrasına ilişkin verilerin bulunduğu göstergeler önem taşımaktadır.

YAZARLAR HAKKINDA

M. Sinan Özden
Ulusal Proje Yöneticisi

1995 yılında Ortadoğu Teknik Üniversitesi Şehir Planlama Bölümünden mezun olan M. Sinan Özden, İsveç Blekinge Institute of Technology'den yüksek lisans, İsrail Development Studies Center'dan ise Kırsal Bölge Kalkınması üzerine uzmanlık derecesi aldı. GAP Bölge Kalkınma İdaresinde yeniden yerleşim projelerinde yer alan Özden, Alman Teknik İşbirliği Kurumu'nda (GTZ) Türkiye'de yürütülen proje ve programların koordinasyonunu üstlendi. 2006 yılında İstanbul Metropoliten Planlama Merkezi'nde (İMP) İstanbul Çevre Düzeni Planı'nı hazırlayan plancılara katıldı, İstanbul ve Marmara Bölgesi arasındaki etkileşimler üzerine çalıştı. Trakya Bölgesi'nde çevre düzeni planlarının hazırlanmasında etkin rol üstlendi. MBB bünyesindeki Çevre Merkezi'nin kuruluşunda yer aldı. Yerel Yönetim Reformuna Destek (LAR-2) projesi kapsamında yerel yönetimlerde katılımcılığın geliştirilmesi için yöntemler geliştirdi, kent konseyleri ile çalıştı. TBB ile Yerel Diplomasi ve Kardeş Şehir ilişkileri üzerine çalışmalar yaptı. Katılımcı Yerel Yatırım Planlaması (TULIP) projesinin kilit uzmanlığını yürütürken, durum simülasyonu ve rol oynamaya dayalı "Ermazon" eğitimini geliştirdi, 13 ilin valilik personeliyle uyguladı. REC (Bölgesel Çevre Merkezi) ile birlikteliğinde Yerel Çevre Eylem Planlaması metodolojisini geliştirdi. Trabzon Yerel Çevre Eylem Planı'nın hazırlanmasında yer aldı, Aksaray Yerel Çevre Eylem Planı'nı hazırladı. UNDP, GIZ (GTZ), KfW, SALAR, VNG ve REC tarafından yürütülen uluslararası ve AB destekli projelerde kıdemli uzman olarak, İçişleri Bakanlığına, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına, Belediyelere danışmanlıklar yaptı.Yürütücüsü olduğu veya kısa süreli uzman olarak yer aldığı çok sayıda projede sayısız kolaylaştırıcılık görevleri üstlendi, eğitimler düzenledi ve verdi. ICMPD'nin yürütücüsü olduğu Support the Implementation of Development Sensitive Migration Policies (SIDEM) ve Project on Asylum Capacity Building in Turkey (ASCAP) projelerinde üstlendiği görevlerle, Suriye göç krizi sonrası, göç ve kalkınma konusuna eğilmeye başladı. İsveç Yerel Yönetimler ve Bölgeler Birliği (SALAR) ile Göç Karşısında Yerel Yönetişimde Rezilyans (Resilience of Local Governance in the Face of Migration) (RESLOG) projesinin Türkiye ayağını geliştiren M. Sinan Özden, Türkiye, Marmara ve Çukurova Belediyeler Birlikleri ile ortaklaşa yürütülen RESLOG Türkiye Projesinin Ulusal Proje Yöneticiliğini sürdürmektedir.

Metehan Gültaşlı
Kilit Uzman

Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Şehir ve Bölge Planlama Bölümü mezunu olan Metehan Gültaşlı, yüksek lisansını da aynı üniversitede Kentsel Tasarım alanında yapmıştır. 20 yılı aşkın bir süredir gerek kamu gerekse özel sektörde çeşitli pozisyonlarda ve görevlerde proje ve planlama deneyimi bulunmaktadır. Son 10 yıldan beri Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler başta olmak üzere pek çok uluslararası kuruluş bünyesindeki projelerde serbest danışman olarak çalışmaktadır. Büyük ölçüde yerel yönetimlerde kapasite geliştirme alanında yoğunlaşan uzmanlık alanları arasında proje yönetimi, stratejik planlama, katılım ve yerel yönetişim, katılımcı bütçeleme, toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme, engelsiz kent uygulamaları, Kamu-STK iş birliği, göç ve yerel kalkınma, yerel yönetimlerde rezilyans değerlendirmesi gibi alanlar yer almaktadır. Dâhil olduğu kapasite geliştirme projeleri kapsamında çeşitli alanlarda birçok özgün rapora, yayına, rehbere, el kitabına imza atmıştır.

Ervin Sezgin
Marmara Bölgesi Yerel Yönetimler Danışmanı

Ervin Sezgin, Şehir ve Bölge Planlaması alanında doktora derecesine sahiptir (İstanbul Teknik Üniversitesi). 2014-2018 yılları arasında İstanbul Teknik Üniversitesi, Şehir ve Bölge Planlaması bölümünde lisans ve yüksek lisans düzeyinde dersler vermiştir. 2015 yılından itibaren Kalkınma Ajansları, Yerel Yönetimler, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve BM Habitat gibi farklı kurumlar için kentsel yönetişim ve planlama alanlarında danışmanlık yapmaktadır. Bu kapsamda politika tavsiyeleri ve teknik raporlar yayımlamış, çalıştaylar düzenlemiş ve eğitimler vermiştir. Ervin Sezgin, 2018 yılından itibaren SKL-International, Türkiye Belediyeler Birliği, Marmara Belediyeler Birliği ve Çukurova Belediyeler Birliği iş birliğinde yürütülen RESLOG, Yerel Yönetişimde Rezilyans-Türkiye projesinin ekip üyesidir. Burada, Marmara Bölgesi Yerel Yönetimler Danışmanı olarak, belediyelerin Göç Ana Planı hazırlama süreçlerini desteklemektedir. Ervin Sezgin şehir planlama, bölge politikaları ve politik coğrafya alanlarında, ulusal ve uluslararası araştırma projelerine katılmakta, bu alanlarda bilimsel makaleler yayımlamakta ve bildiriler sunmaktadır.

Mehmet Alim Çopuroğlu
Çukurova Bölgesi Yerel Yönetimler Danışmanı

M. Alim Çopuroğlu, 1972 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama bölümünden mezun olmuş; 1975'te Hacettepe Üniversitesi İktisat Bölümü'nde ve 1977'de Oxford Polytechnic'te (Oxford Brookes University) Kentsel Tasarım Bölümü'nde yüksek lisans yapmıştır. İlbank, İmar (Bayındırlık) ve İskan Bakanlığı, Adana Büyükşehir Belediyesi, GAP Bölge Kalkınma İdaresi'nde, Dünya Bankası'nın Çukurova Kentsel Gelişme Projesi ile Erzincan Depremi Rehabilitasyon Projesi'nde, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankasının Diyarbakır Kentsel Büyüme Projesi ve İslam Kalkınma Bankasının Uganda'daki Masindi-Kitgum Karayolu İyileştirme Projesi görev alan Çopuroğlu, ayrıca, üç yıl süreyle Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama bölümünde misafir öğretim görevlisi olarak çalışmıştır. Şu an RESLOG Türkiye Projesi Çukurova Yerel Yönetimler Danışmanı olarak görev yapmaktadır.

Gül Tuçaltan
Ulusal Proje Koordinatörü

Gül Tuçaltan(1984, Ankara), Ortadoğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nden 2006 yılında mezun oldu. Bunun ardından yine ODTÜ Kentsel Politika Planlaması ve Yerel Yönetimler bölümünde kentsel dönüşüm ve New Jersey Teknoloji Enstitüsü Mimarlık bölümünde kent sistemleri alanındaki master çalışmalarını tamamladı. Alman Araştırma Vakfı'nın (DFG) sağladığı burs ile Darmstadt Üniversitesi (Almanya) ile York Universitesi'nde (Kanada) yaptığı çalışmalar sonrasında, Utrecht Üniversitesi (Hollanda) İnsan Coğrafyası ve Mekân Planlama bölümünde kent yönetişimi ve kentsel siyasal ekoloji üstüne doktora çalışmalarını Aralık 2017'de tamamladı. ODTÜ, REC Türkiye, Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü (UNIDO), Darmstadt Teknik ve Utrecht Üniversitesileri gibi pek çok kurum ve kuruluşta 10 yıla aşkın süre akademik veya profesyonel olarak çalışan Tuçaltan, şu anda Suriye göç krizi sonrası Türkiye belediyelerinin hem düzenli sakinleri hem de mülteciler için kapsayıcı temel hizmetler sunmasını desteklemeyi amaçlayan RESLOG-Türkiye projesinin koordinatörüdür. Aynı zamanda, projenin göç ve yerel yönetişim alanında bilgi zeminini geliştirmeye yönelik faaliyetlerinin de yürütücüsüdür. Kent ve altyapı yönetişimi ve politikaları alanındaki araştırma faaliyetlerini Ekoloji Kolektifi Derneği çatısı altında sürdürmektedir.

RESLOG

Yerel Yönetimde Rezilyans Projesi • TÜRKİYE

9 789198 593402

www.reslogproject.org
www.sklinternational.se